

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

Jaargang 4, nummer 19

7 juni 1984

Vernieuwingsfonds voor extramurale zorg gelijk verdeeld over RL en VU?

Het Vernieuwingsfonds van tien miljoen gulden, dat minister Deetman bij de TVC-operatie had gereserveerd voor heroriëntatie van de medische faculteiten van de RL en de VU op de extramurale zorg, wordt waarschijnlijk gelijk verdeeld over de twee faculteiten. Uit kringen van de commissie, die de minister over de verdeling moet adviseren, is vernomen, dat voorlopig één miljoen achter de hand gehouden wordt in afwachting van overleg met andere medische faculteiten. De overige negen miljoen gaat voor de helft naar Amsterdam en voor de helft naar Maastricht.

Ofschoon er binnen de faculteit nog grote onduidelijkheid bestaat over de procedure die moet leiden tot een definitieve verdeling van het fonds, neemt men voorlopig aan dat de minister het advies van de commissie zal opvolgen. Met de nodige slagen om de arm zou dat beteke-

nen dat voor de academisering van huisartspraktijken (de AWEG- en SAEL-praktijken) en de participatie in de geestelijke gezondheidszorg een miljoen gulden beschikbaar komt.

Evenals alle genoemde bedragen wordt de volle omvang van het fonds pas bereikt in 1987, als de TVC-bezuinigingen volledig zullen zijn doorgevoerd. Verder zou vijf ton bestemd zijn voor interface-projecten tussen de eerste en de tweede lijn en zes ton voor het Diagnostisch Centrum in het Ziekenhuis Maastricht. De overige 2,4 miljoen zou gebruikt kunnen worden voor onderzoek in de extramurale sfeer.

De faculteit heeft twee weken geleden hals over kop een nota moeten opstellen op verzoek van het ministerie waarin alle aanspraken op het Vernieuwingsfonds werden opgesomd. Voorzover het patiëntenzorg

in de eerste lijn betreft, werden de aanbevelingen van de commissie-Sikkel overgenomen en voorzover het onderzoek betreft baseert de faculteit zich op de inventarisatie van de onderzoeksthema's die te voorschijn zijn gekomen uit de heroriëntatie van het facultaire onderzoek. In totaal werden tien thema's opgesomd die niet uitsluitend op extramurale gezondheidszorg gericht, maar wel op onderdelen zich daarmee bezig houden. Opvallende nieuwkomer in het lijstje is het hoofdproject Veroudering en Dementie, dat speciaal op aandrang van decaan Greep in het onderzoeksprogramma is opgenomen. De commissie zou echter hebben laten weten dat de 2,4 miljoen uit het Vernieuwingsfonds niet besteed kan worden aan dat project, hetgeen vrijwel zeker de ondergang ervan betekent.

JH

Observant zoekt redactieleden

Als trouwe lezer van dit blad wist u natuurlijk al dat de redactie bestaat uit vrijwilligers (studenten en medewerkers), ondersteund door een kleine professionele staf. Wegens drukke werkzaamheden zullen enkele redactieleden zich binnenkort tijdelijk of definitief in hun dorpige studeerkamer terugtrekken.

Daardoor komen er plaatsen vrij voor ieder die de wijde wereld als werkterrein verkiest. Met andere woorden: we zitten dringend verlegen om nieuwe redactieleden, eigenlijk pas bij de aanvang van de nieuwe jaargang eind augustus, maar u kunt zich nu al opgeven of beginnen met erover na te denken.

Zowel studenten als medewerkers zijn welkom.

- Journalistieke ervaring wordt van niemand verwacht, wel een behoorlijke kennis van wat zich binnen en rondom de universiteit afspeelt.

- In verband met de continuïteit van het blad wordt een regelmatige inspanning van de redactieleden verwacht.

- De onafhankelijkheid van de redactie wordt geregeld in een redactiestatuut, dat op aanvraag verkrijgbaar is bij de redactie.

Voor inlichtingen kunt u terecht bij het redactie bureau (Hoofdgebouw, kamer 304, tel. 319) waar Liesbeth van Hoef of Jacques Herraets u gaarne te woord staan.

Geen aparte rechtspositieregeling voor studenten

Minister Deetman heeft de landelijke Studentenvakbond laten weten niets te voelen voor een apart overleg over de rechtspositie van studenten. De LSVB had de bewindsman in maart in een brief verzocht om de instelling van een soortgelijk overleg als dat met de vertegenwoordigers van het personeel in het w.o. al bestaat in het COPWO. Binnen de Academische Raad en de

HBO-raad is voor dat overleg volgens de LSVB geen plaats. Studiefinanciering, huisvesting, studenten-gezondheidszorg en meer van die zaken horen daarom in een apart overlegplatform thuis, aldus de LSVB, maar Deetman wil daar niets van weten. Hij vindt dat studenten hun inbreng maar in de AR en de HBO-raad moeten brengen. Hij wijst er daarbij op dat de commissie die de nieuwe overlegstructuur voor het w.o. voorbereidt ook al een plaats voor studenten heeft ingeruimd. Apart overleg met studenten zou volgens Deetman alleen incidenteel kunnen plaatsvinden en dan nog alleen als de normale overlegorganen dat graag willen. Deetman wijst erop dat de inbreng van studenten in de overlegorganen „van meer gewicht zal blijken te zijn naarmate de studentenorganisaties meer representatief zijn en een duidelijke en realistische beleidslijn weten aan te leggen”. Binnen de LSVB, die zichzelf representatief acht voor alle studentenbelangenbehartigingsorganisaties, is men allerminst tevreden met het antwoord van de minister. Bestuurslid Gerard Bosman vindt „dat Deetman zich er een beetje van heeft afgemaakt”. Hoewel de opmerkingen over de realistische beleidslijn wat minachtend worden gevonden, wil de LSVB gaan bewijzen dat Deetman daarin ongelijk heeft.

Bert Bakker/UP

Open Universiteit: 55.000 belangstellenden

In Sittard wordt de laatste hand gelegd aan de inrichting van het studieceter waar vanaf 1 september de afstandstudenten van de Open Universiteit in contact kunnen komen met docenten van vlees en bloed. De belangstelling voor de nieuwe studievorm is overweldigend: tot nu toe hebben 55.000 mensen om inlichtingen over de studiemogelijkheden gevraagd. Binnenkort weten we in hoeveel werkelijke inschrijvingen die belangstelling resulteert.

Hamburgers, opgelet!

In het laatste nummer voor de zomervakantie, dat op 19 juni verschijnt, wordt de tweede uitgave van de Hamburger opgenomen. Alle lezers van Observant kunnen daar een bijdrage aan leveren. Heeft u een zotte inval over een gebeurtenis die nooit gebeurd is, maar die wel had kunnen gebeuren, schrijf hem dan meteen op en stuur het product - groen of rijp - naar de redactie, die er verder wel raad mee weet. De beste inzendingen worden geplaatst en beloofd met een onvergetelijke verrassing. Twee tips om uw kansen te vergroten: hoe gekker, hoe beter en hoe korter, hoe beter.

„Alles is drama” vol ambities

Al vier jaar kent de studentenvereniging Koko een uiterst actieve toneelgroep. Sinds oktober 1983 opereert deze groep als subvereniging van Koko onder de naam AIDRA (Alles Is Drama), en heeft onder andere als doelstelling om zoveel mogelijk WO- en HBO-studenten in de gelegenheid te stellen toneel te spelen. Voor het seizoen '83-'84 is dit buitengewoon goed gelukt. Met een tableau de la troupe van zo'n 35 mensen werd onder zes regisseurs aan evenzoveel stukken gewerkt. Traditiegetrouw vinden deze activiteiten tegen het einde van het studiejaar hun climax in uitvoeringen. Een productie (De Eerbiedige Lichtekooi van J.P. Sartre) is al achter de rug, een ander is gestopt, en een derde is vooralsnog wat uitgesteld. Blijven drie uitvoeringen over die in juni als

ware cyclus ten tonele zullen worden gevoerd bij Podium Posjet (Vijverdalseweg 1). Van zes tot acht juni is dat *De Nacht van Morgen*, op 12, 14 en 15 juni *De Fysici*, en van 19 tot 21 juni *Mephisto*. Alle voorstellingen beginnen om 20.00 uur, kaarten kosten f 4,- en in de voorverkoop f 3,50. Reserveren is vanaf 24 mei mogelijk bij Podium Posjet (043-841777, toestel 2036).

De Nacht van Morgen

Wellicht het meest sprekende voorbeeld van studententoneel is het door de Groningse student Paul van Vilsteren geschreven *De Nacht van Morgen*. Een stuk door en voor studenten gespeeld, over diezelfde studenten. Zes studenten in de jaren tachtig: hoe te overleven in een tijd

dat opleiding haar functie lijkt te verliezen, omdat het werk schaars wordt? Hoe te overleven wanneer je intelligent genoeg bent om vast te roesten in een wetenschappelijk systeem? Hoe te overleven wanneer je eigenlijk niet wil denken aan de toekomst, de nacht van morgen?

De Fysici

In 1961 schreef Friedrich Dürrenmatt „De Fysici”, een stuk met een thema dat ook nu nog steeds buitengewoon aktueel is: de morele verantwoordelijkheid van wetenschappers voor de gevolgen van hun uitvinding: de kernwapens. Volgens Dürrenmatt zelf is het probleem van de fysici het volgende: „De natuurkundigen weten precies wat hun denken en onderzoeken voor

resultaten heeft, maar ze zijn niet in staat de gevolgen te verhinderen”. Ondanks het klaarblijkelijk zware thema heeft Dürrenmatt rond dit uitgangspunt een komisch stuk geschreven, waarin heel wat valt te lachen. Hij noemt het stuk zelf niet voor niets „een komedie”. Het toneelstuk speelt zich af in een gekkenhuis (fictie en werkelijkheid worden kennelijk verbonden bij Podium Posjet) waarin drie mannen worden verpleegd: de eerste noemt zich Newton, de tweede Einstein, en de derde, Möbius genaamd, beweert dat Koning Salomo telkens aan hem verschijnt. Het spel begint als een detective, maar gaandeweg verandert het in een absurdistische komedie, waarin het publiek tot aan het einde telkens op andere sporen wordt gezet.

Paartjes

Te koop: Maastricht, Duitse Poort 8, nabij station, goed onderhouden herenhuis met tuin. Living 55 m², open haard, 5 ruime slaapkamer, badkamer, kelder met huisbar. Aanv. i.o. Vraagprijs f 155.000,- k.k. Inl. 043-15717 of 040-814150 (makelaar Tappel, Eindhoven).

Welke 1e jaars student medicijnen die zijn jaar over moet doen, wil volgend jaar in Leiden studeren? Bel: 071-215879.

Gulpen, vrijstaande in beschermd heuvelachtig natuurgebied onder architectuur-Boosten in 1960 gebouwde split-level bungalow. Riante living (± 70 m²), 3 slaapkamers, studeerkamer, 2 open haarden, ruim sanitair, ± 900 m² grond. Prijsindicatie f 290.000,- k.k. Tel. 04450-1943.

Stagiaire Landbouwhogeschool zoekt kamer van sept. t/m nov. Reacties A. Schenk, Haarweg 273, 6709 RW Wageningen. Tel.: 08370-22190

Franse jongeman, geïnteresseerd in Nederland en in buitenlandse talen (heeft advertising en public relations gestudeerd), wil graag corresponderen met Nederlands meisje. Schrijven naar: Ketterer Claude, 4, Rue de la Paix, 67450 Mundolsheim, France.

Te koop: babybadje met standaard, lichtblauw f 17,50; baby-sitje (stof), donkerblauw f 10,-; flessenwarmer, lichtblauw f 10,-; verschillende babytruitjes en babyhemdjes f 1,- per stuk; box (Kibofa) groen met wit, inclusief zeil f 30,-; autozitje Storchenmühle f 30,-. Te bevragen: tel. 614601.

Te koop Maastricht-Zuid: riant modern vrijstaand landhuis. Indeling: beg. grond: hal, studeerk., w.c., ruime living ca. 52 m² met open haard, luxe keuken, bijkeuken, inpandige garage. Verdieping: 3 slaapkamers, luxe badkamer ligh., douche, w.c. bidet en 2 vaste wastafels; werkhoek en dakterras. Tuin op het zuiden met overdekt buitenterras. Geheel onderkelderd, c.v. en goed geïsoleerd. Vraagprijs f 280.000,- k.k. Tel. 043-611447.

Te k. Litho KAREL APPEL uit Cobra-periode. Afm. 29 x 37 cm f 850,-. Tel.: 472367.

Logeer- en vakantiemogelijkheid aangeboden voor groepen tot 25 à 30 personen in 18e eeuwse vakwerkboerderij te Elzet-Mechelen (L). Omliggend terrein biedt vele recreatiemogelijkheden. Inlichtingen: M. Ronken, Elzeterweg 6, 6281 NN Mechelen, tel.: 04455-1363.

Mephisto

Het meest ambitieuze project van toneelvereniging AIDRA in het seizoen '83-'84 is ongetwijfeld „Mephisto”. Het toneelstuk Mephisto is een bewerking door Ariane Mnouchkine van een boek van Klaus Mann, getiteld „Mephisto Roman einer Karriere”. Mephisto roman van een carrière, vertelt het verhaal van verschillende mensen. Twee dingen hebben zij gemeen: allen leven ten tijde van de opkoms van het fascisme in Duitsland, en allemaal hebben ze, direct of indirect iets met het theater te maken. De laatste is ook de speciale charme van het stuk: als toneelstuk speelt het vóór en achter de bühne, zodat er sprake is van een aantal dubbelrollen. De twintig rollen worden gespeeld door tien mensen. Hoe denken de verschillende personages in het verhaal over het opkomende fascisme? Zijn ze pro of contra welke beslissingen nemen ze om verder te leven, wat zijn hun normen en waarden?

Een moeilijk stuk, niet in de laatste plaats voor spelers en regisseuse, en een waardige afsluiting van '83-'84.

EdL

Ziektekostenverzekering voor maar f34,50 per maand.

Speciaal voor studenten heeft de ABN een aantrekkelijke ziektekostenverzekering voor maar f 34,50 per maand, eventueel aan te vullen met een ruime dekking voor tandartskosten; premie per maand f 13,50.

Bovendien heeft u voor f 6,- per maand (f 7,50 voor gehuwden of samenwonenden) een verzekering voor: aansprakelijkheid als particulier, ongevallen, inboedel en reizen.

De premie betaalt u in één overzichtelijk bedrag per maand via uw ABN Studentenrekening. En die rekening is weer handig om er uw inkomsten (beurs, studietoelage) op te laten storten.

Betalen kunt u regelen via betalingsopdrachten. Dat kan ook automatisch (kamerhuur, abonnementen etc.).

Ook kunt u cheques aanvragen waarmee u kunt beschikken over het geld op uw rekening.

Voor meer inlichtingen over verzekeringen en de ABN Studentenrekening kunt u terecht op elk ABN-kantoor.

(Wijzigingen voorbehouden.)

ABN Bank

Nieuw rangenstelsel komt slecht van de grond

De invoering van het nieuwe universitaire funktiestelsel dreigt opnieuw vertraging op te lopen. Het ministerie wil nog steeds op 1 juli beginnen met de afbraak van rangen als wetenschappelijk medewerker en andere. Dat is al een half jaar later dan oorspronkelijk de bedoeling was. Haagse ambtenaren hebben echter zo'n ingewikkelde overgangsregeling naar het nieuwe, eenvoudigere stelsel bedacht, dat het departement na een „onaanvaardbaar” van de colleges van bestuur het huiswerk moet over doen.

De overheid blijkt al net zo'n slordige werkgever als sommige universiteitsbesturen. Over het nieuwe stelsel was twee jaar onderhandeld. Op bijna alle punten hadden de betrokken partijen overeenstemming bereikt. De universiteiten zouden al het onderzoeks- en onderwijspersoneel belast met universitaire kerntaken – behalve uiteraard de hoogleeraren en de assistenten – de functie van universitair docent geven, waarbij iedereen ten minste zijn oude salaris zou houden. Iedereen zou mogen solliciteren naar de nieuwe functie van universitair hoofddocent.

Maar begin mei, anderhalve maand voordat het startschot gelost moet worden, kwam Den Haag met een overgangsregeling die voor elke rang en soort van aanstelling anders was. De colleges van bestuur protesteerden, voor zover ze niet weigerden de plotselinge koerswijziging te bespreken. Met succes, want opvallend bereidwillig trok het ministerie de voorstellen in. Het wachten is nu op een alternatief. Of dat op tijd gebruiksklaar zal zijn, is zeer de vraag.

Hoofddocent

Intussen zijn er meer onduidelijkheden. Wie bijvoorbeeld mag hoofddocent worden? Iedereen die binnen de universiteit aan onderwijs en onderzoek doet en zich daarin onderscheidt van de middelmaat? Dat was het meest in de geest van het nieuwe stelsel geweest. Bevordering tot hoofddocent zou immers geen automatisme meer zijn, zoals bevordering tot hoofdmedewerker dat was. Het gaat in de nieuwe structuur om benoeming in een andere functie. Bij die benoeming dient de kwaliteit de doorslag te geven.

Een open sollicitatie zou het meest recht doen aan dat principe. Nieuwe mensen werven betekent onder dit bewind echter automatisch oude medewerkers ontslaan. Daarom is tussen instellingen en ministerie overeen gekomen dat tijdens de overgangperiode alleen zittend personeel in aanmerking komt.

Op grond van de laatste voorstellen van de minister zullen waarschijnlijk alleen de wetenschappelijk hoofdmedewerkers in aanmerking komen, want dat is goedkoper. „Maar”, vermoedt het Utrechtse collegelid De Vries, „dat wordt vermoedelijk slechts een principiële, geen praktische discussie. Want de fakulteiten zullen toch hun hoofdmedewerkers naar voren schuiven”.

Konkurrentieslag

Daar ligt meteen het volgende probleem. Er zijn slechts maximaal 3390 hoofddocentschappen te verdelen onder de 6300 wetenschappelijk hoofdmedewerkers en -ambtenaren die op dit ogenblik in het we-

tenschappelijk onderwijs werkzaam zijn. Is van een selectie naar bekwaamheid geen sprake, een automatisme zit er evenmin in. Integendeel, een konkurrentieslag dreigt. De bond voor hogere ambtenaren CMHA heeft al laten weten geen behoefte te hebben aan dergelijke ondermijningen van de werksfeer. Dan liever helemaal geen hoofddocenten, stelt de bond, ook al gaat dat ten koste van carrièreperspectieven.

Het departement had overigens voor het hele wetenschappelijk korps de aantallen exakt willen vastleggen, voor de categorieën hoogleraar, hoofddocent, docent en assistent-in-opleiding. Dat gaat waarschijnlijk niet door. De colleges hebben vorige week met succes geprotesteerd tegen deze verregaande Haagse bemoeienis. Ze beraden zich nu op een compromis: Den Haag bepaalt het maximum aantal professoren en hoofddocenten en het minimum aantal assistenten. De instellingen zijn vrij wat betreft de overige rangen.

Dat laatste betekent voor de toekomstige assistenten-in-opleiding weinig goeds. De universiteiten hebben tot 1995 de tijd om hun „overschot” aan professoren op een nette manier kwijt te raken. Nu zijn het er ruim 2700. Het moeten er 2260 worden, waarbij de instellingen nog boffen dat op 1 augustus de maximum hoogleraarsleeftijd omlaag gaat tot 65 jaar en dus een uittocht is te verwachten.

Universitaire docenten zijn er ook niet te weinig. Komen de instellingen niet tijdig van dit overtollig personeel af, dan zou dat wel eens ten koste kunnen gaan van de laagste functie: de assistent-in-opleiding. Die bestaat immers nog niet en kan dus ook niet ontslagen worden wegens budgetoverschrijding.

Lin Tabak/Bert bakker/UP

Bestuurlijke 'aanrakingen en dergelijke'

De mateloze creativiteit, waarvan onze instelling voortdurend zwanen gaat, heeft opnieuw de landelijke dagbladers gehaald en nu ook 'Sonja'. Waar ging het om? Onze snedigste globetrotter stuurde de Volkskrant een prijslijst voor 'aanrakingen en dergelijken' van secretarissen. Een kantonrechter had enkele weken eerder een tweetaal handtastelijke werkgevers veroordeeld tot f 12.000,- boete wegens ongewenste intimiteiten op het werk.

De twintig verrichtingen uit de prijslijst zijn te verdelen in:

- eerstelijnsstarieven (f 10,- tot f 75,-): aaien, ademen, kussen;
- poliklinische tarieven (f 250,- tot f 850,-): allerlei 'handigheden';
- specialistische tarieven (f 1000,- tot f 5000,-): het echte 'uitkleden' en de forse ingrepen.

Een parmantige secretaresse uit ons midden mocht dit voor de TV persoonlijk komen toelichten, triomfantelijk dat ook het feminisme tegenwoordig geld opbrengt. En de Rijksuniversiteit Limburg kwam er weer eens goedkoop van af.

Dit laatste zal overigens ook minister Deetman wel gedacht hebben, want halverwege het boekjaar stemt de universiteitsraad eventjes de begrotingen af van twee faculteiten en de algemene diensten. Over ongewenste intimiteiten gesproken. Ik lees in de Observant van 24 mei dat het gaat om een tekort van 3,2 miljoen. „Het college gaf tijdens de vergadering nog wel aan hoe het tekort dit jaar waarschijnlijk kan worden gedekt, maar de raad wilde meer weten”. Volgt een jeremiade over het jatten van 2,2 miljoen uit een pot die eigenlijk voor Algemene Wetenschappen bestemd is, interen van zo'n miljoen of drie, departementale rekenfouten en niet te vergeten andere 'pijnpunten'. En vanwege al die flauwekul mag ik nu vanaf mijn vakantie-adres vernemen of we de anderhalve medewerker die we (in dit geval de Algemene Faculteit) voor 1984 extra hadden aangevraagd halverwege het jaar wél of níet voor de helft mogen aantrekken tegen de helft van de salariskosten.

Volgens mij zijn wij in dit troosteloze marionettentheater het slachtoffer van een gruwelijke grap. Besluiten over een begroting binnen een van hogerhand opgelegd budget heeft al iets bizars, niet-besluiten kan je alleen maar méér geld kosten of het zou moeten zijn dat je de pijnpunten van het volgend jaar uit deze niet-realisatie mag financieren. De grap is dat de Lelijke Lagas een hak moest worden gezet. Deze moest immers tijdens een van de talrijke schorsingen van de raadsvergadering bekennen „dat hij tijdens het overleg met de ambtenaren van het ministerie had geschermd met het argument dat de universiteitsraad de begroting met het tekort al had vastgesteld”.

Ik hou niet van dit soort bestuurlijke handtastelijkheden. Ik stel voor dat we daar ook maar tarieven voor invoeren:

1. de bestuurlijke aai over de bol	f 100.000,-
2. de hete adem in de nek	f 200.000,-
3. de kluit in het riet	f 500.000,-
4. één vinger geven	f 75.000,-
5. de hele hand nemen	f 750.000,-
6. de hand in eigen boezem steken	f gratis
7. twee handen op één buik	f 800.000,-
8. de handen (2) in de schoot leggen	f 850.000,-
9. handen aftrekken	f 950.000,-
10. handen wassen in onschuld	f 600.000,-
11. tekorten in de hand werken (per ongeluk)	helft v.h. tekort
12. tekorten in de hand werken (expres)	dagprijs
13. pijnpunten achter de hand hebben	f 1 mln.
14. pijnpunten achter de hand houden	f 2,2 mln.
15. pijnpunten achter de elleboog hebben	f 3,2 mln.
16. liegen (nooit per ongeluk)	f 7,5 mln.
17. begroting strippen	f 15 mln.
18. uitkleden van een algemene dienst	f 20 mln.
19. uitkleden van een faculteit	f 50 mln.
20. het doen (uiteindelijk beslissen)	f 68 mln.*

* (incl. tekort van 3,2 mln, prijspeil 1984)

Het beste lijkt mij dat betalingen ingevolge dergelijke bestuurlijke aanrakingen hoofdelijk over de medewerkers worden omgeslagen en bij wijze van extra honorering worden getouchéerd.

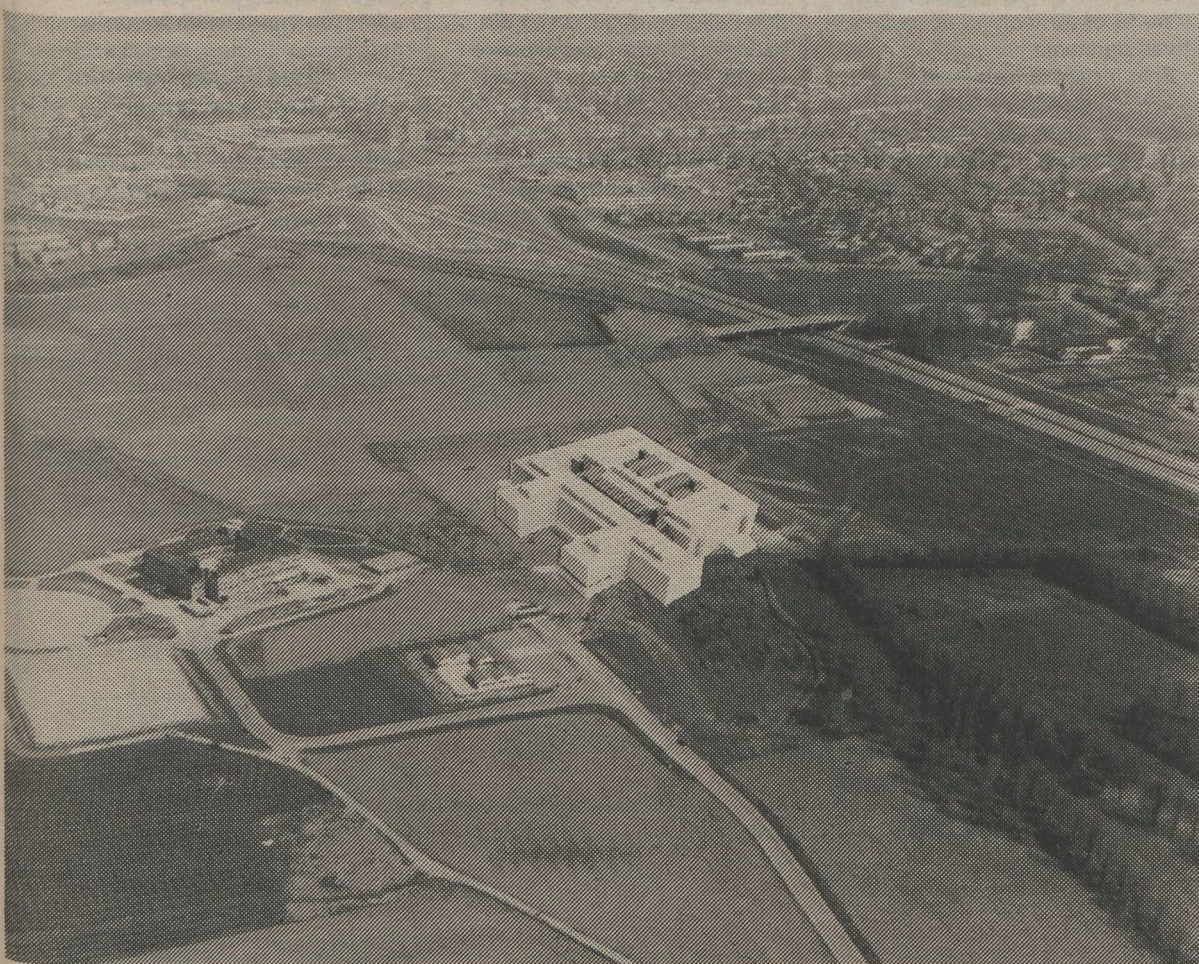
Frans van Wijmen

Nog één Observant

Op 19 juni verschijnt de twintigste en laatste Observant van dit studiejaar. Iedereen die voor de zomervakantie nog iets wereldkundig wil maken kan met zijn kopij tot

14 juni terecht bij de redactie.

Het eerste nummer van de volgende jaargang verschijnt op 28 augustus.

Beschaafd trillend en niet woest bonkend is vorige week de eerst paal voor het Academisch Ziekenhuis in de bodem van Randwijk verdwenen. Als het plan niet voor de derde keer geschrapt wordt door een onderwijsminister, kan over acht jaar de eerste thermometer met enig vlagvertoon geslagen worden.

De fotomontage geeft een kijkje in de toekomst. We doen een beroep op uw fantasie om de kale vlakte rond het RL-gebouw en het ziekenhuis op te vullen met het MEC, een MVV-stadion en wat al niet meer...

110 TVC-slachtoffers in Utrecht

Als gevolg van de taakverdelingsoperatie zijn er bij de Rijksuniversiteit Utrecht in de komende jaren zo'n 110 gedwongen ontslagen te verwachten. Hierbij zijn niet inbegrepen de ontslagen die zullen vallen als gevolg van de eventuele sluiting van de tandheelkunde-faculteit. Sociale wetenschappen en Letteren zullen de hardste klappen krijgen met 25 WP- en 14 NWP-plaatsen voor sociale wetenschappen en 20 WP-plaatsen voor de letteren-faculteiten. Biologie (16 WP en 3 NWP), Geneeskunde (11 WP en 5 NWP) en Scheikunde (4 WP en 2 NWP) worden met een geringer arbeidsplaatsenverlies geconfronteerd. Naast nog zes gedwongen ontslagen bij het Bureau van de Universiteit, zullen een fors aantal mensen een andere werkplek binnen de universiteit krijgen. Dit alles blijkt uit het TVC-uitvoeringsplan, dat het Utrechtse bestuurscollege aan de universiteitsraad aldaar heeft voorgelegd. Dank zij het sociaal beleid dat in verband met de TVC is ingesteld kan het aantal ontslagen nog enigszins binnen de perken blijven. Zonder die maatregelen zou het aantal gedwongen ontslagen oplopen tot ruim 250 mensen. De belangrijkste maatregel in het sociaal beleid is de mogelijkheid dat 55-plussers vrijwillig uitsteden. Voor die mensen heeft minister Deetman een wachtgeldgarantie tot hun 65ste gegeven; bij de bestaande VUT-regeling is die garantie er niet. Voor dat sociaal beleid, denkt het Utrechtse bestuurscollege ruim zestien miljoen gulden nodig te hebben. Het is echter nog niet bekend hoeveel mensen uiteindelijk van de 55-plus-regeling gebruik zullen maken. (U-blad)

DNA-commissie wordt permanent

De ministerraad heeft besloten geen nieuwe commissie in te stellen die mede tot taak zou moeten krijgen de ethische en maatschappelijke aspecten van recombinant DNA-technieken te volgen. Daarentegen geeft het kabinet er de voorkeur aan de ethische en maatschappelijke consequenties van recombinant DNA binnen het algemene kader voor wetenschap en technologie te volgen en bij de besluitvorming te betrekken. De Brede DNA-Commissie die, in augustus 1983, het kabinet geadviseerd heeft over de maatschappelijke en ethische aspecten van werkzaamheden met erfelijkheidsmateriaal, had voorgesteld die aspecten door een nieuw te vormen commissie kritisch te laten volgen. Het kabinet stelt echter dat deze aspecten van recombinant DNA-ontwikkelingen via de bestaande kanalen voldoende aandacht kunnen krijgen. Organisaties als de Gezondheidsraad zouden deze controle wel aankunnen. In het regeringsstandpunt wordt verder verklaard dat goede notie is genomen van het standpunt van de Brede DNA-Commissie, waarin erop wordt gewezen dat over de risico's van nieuwe grootschalige toepassingen in het milieu, zoals in de landbouw, meer duidelijkheid noodzakelijk is. De reeds bestaande commissie ad hoc, belast met de wetenschappelijk-techni-

sche kanten blijft gehandhaafd en zal een permanent karakter krijgen. Dit omdat ook in de toekomst adviezen over veiligheidsaspecten van recombinant DNA-werkzaamheden nodig zullen zijn. (Staatscourant)

Naar UvA

Het staat zo goed als vast dat dr. J.A. van Kemenade, ex-minister van Onderwijs en Wetenschappen, de nieuwe voorzitter wordt van het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam. De huidige collegevoorzitter mr. G.J.P. Cammelbeek, heeft onlangs aangekondigd dat hij niet beschikbaar is voor herbenoeming. Minister Deetman, die hecht aan een snelle benoeming van een opvolger voor Cammelbeek, heeft recent per brief aan het Amsterdamse bestuurscollege laten weten dat hij beschikt over kandida(a)t(en) van formaat. Dat Van Kemenade wordt benoemd staat vrijwel vast. Naar verwachting zal zijn benoeming gesteund worden door de overgrote meerderheid van de Amsterdamse universiteitsraad. Van Kemenade is beschikbaar nu hij heeft afgezien van zijn kandidatuur als opvolger van Den Uyl en hij eerder uit de boot viel voor het burgermeesterschap van Amsterdam en het directeurschap van TNO. Aangenomen wordt tevens dat Van Kemenade na de zomer ook zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer wil opgeven. (Filia Civitatis)

Werkgevers gul voor werklozen

Ruim tachtig jonge werkloze afgestudeerden kunnen, dank zij een gezamenlijk initiatief van de KHT, het Tilburgs Instituut voor Academische Studies (TIAS) en de Brabants-Zeeuwse werkgeversvereniging (BZW), werkervaring op doen in een groot aantal bedrijven en instellingen. Een aantal dat volgens de initiatiefnemers van het werkervaringsproject in de komende maanden nog uit zal groeien tot 150. Uit de door de BZW beschikbaar gestelde enquêteresultaten blijkt een grote voorkeur voor afgestudeerde economen. Dit geldt voor maar liefst 67 van de 83 plaatsen. Voor juristen is er een tiental plaatsen beschikbaar, voor sociologen en psychologen slechts enkele. Het is de bedoeling dat de afgestudeerden met behoud van hun uitkering in elk geval een half jaar en maximaal een jaar bij de bedrijven en instellingen onderdak vinden. De functies die de werkloze academici mogen gaan vervullen zijn voor het leeuwendeel te vinden op het gebied van onderzoek, maar ook secretariële en administratieve werkzaamheden liggen goed in de markt. De overige functies liggen in de sfeer van productie, planning, marketing, verkoop- en relatiebeheer. (Tilburgs Hogeschoolblad)

Wetenschap en technologie

Voor de inpassing van wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen in de samenleving is een integrale aanpak

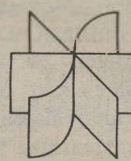
noodzakelijk. Hierover heeft het kabinet op 25 mei jl. middels de inhoud van de beleidsnota Integratie van Wetenschap en Technologie in de Samenleving (IWTS-nota), overeenstemming bereikt. Het zogeheten aspectenonderzoek, naar de toekomstige effecten van die ontwikkelingen, moet daartoe krachtig worden versterkt. Vergroting van de deelname van alle betrokken groeperingen bij de beoordeling en inpassing van de uitkomsten van wetenschap en technologie is nodig. Dat zijn de hoofdlijnen van de IWTS-nota, die minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen over enkele dagen hoopt te kunnen publiceren. Deze IWTS-nota omvat in feite de uitwerking van de bij het regeerakkoord vastgestelde taak voor de bewindsman als coördinerend minister voor het wetenschapsbeleid onderzoek op gang te brengen dat is gericht op het zichtbaar maken van maatschappelijke en ethische consequenties van wetenschappelijke en technologische vernieuwingen en de invoering van die vernieuwingen. De bewindsman wijst in de nota de kaderwet voor de wetenschapsbeoefening van de

hand. Naar zijn mening zou deze te erg gericht zijn op de fundamentele en op de toepassing gerichte wetenschapsbeoefening. In die fase van de ontwikkeling zijn mogelijke effecten van latere toepassingen in de meeste gevallen nog niet voldoende te onderkennen. Om grotendeels dezelfde redenen wijst de bewindsman ook de suggestie van de Raad van Advies voor Wetenschapsbeleid (RAWB) om een ombudsman voor het onderzoek in te stellen af. (Mare)

Onderzoeksinstituten te doelmatig

In een brief van 28 mei jl. heeft minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen aan de Tweede kamer meegedeeld, dat in de door de overheid (mede) gefinancierde wetenschappelijke instituten vanaf 1987 een besparing moet worden bereikt van 113 miljoen gulden op jaarbasis. Dit zou kunnen door de verhoging

van de doelmatigheid van werken. Als gevolg daarvan zullen in deze 180 instituten arbeidsplaatsen verloren gaan. Dat verlies kan echter door een reeks doelmatigheidsbevorderende maatregelen aanzienlijk worden beperkt. Het gaat bij deze operatie om 400 tot 500 arbeidsplaatsen, veel minder dan bij een bezuiniging van 113 miljoen gulden sec veloren zouden zijn gegaan. Voor een belangrijk deel is dit verlies op te vangen door natuurlijk verloop. De reeks maatregelen zal in de komende jaren geleidelijk ingang vinden en moet vanaf 1987 volledig effectief zijn. Bij deze operatie gaat het bovendien om een groot aantal niet-universitaire instituten, die belast zijn met wetenschappelijk onderzoek. De instituten, zegt de bewindsman in zijn brief, moeten doelmatiger gaan werken terwijl de prestaties gelijk moeten blijven of nog moeten toenemen. De instituten moeten ook zakelijker worden en meer opdrachten binnenhalen. Dat zou mede moeten kunnen doordat hun tarieven als gevolg van de verhoogde efficiency zouden kunnen dalen. (Staatscourant)

Jurist en werk

kleine beroepengids voor de aankomende jurist

onder redactie van P. J. L. Asjes, J. M. Reinking, J. A. Sterkman en B. J. P. M. Zwinkels

Uitgave ter gelegenheid van het congres „Jurist en werk” op 18 mei 1984 georganiseerd door de Vereniging voor Juridische Studenten te Leiden.

De bundel „Jurist en werk” bevat een twintigtal stukken die geschreven zijn om de student een duidelijker beeld te verschaffen van de mogelijkheden die hij of zij heeft na voltooiing van de studie. Enig inzicht in de arbeidsmarkt voor juristen is zo langzamerhand wel een voorwaarde om met succes te kunnen solliciteren. Van belang is ook te weten in welke sectoren men de meeste kans maakt, gelet op de gekozen studierichting en/of de gevolgde keuzevakken.

De volgende driedeling is gemaakt:

- de jurist in het traditioneel juridische beroep,
- de jurist bij de overheid,
- de jurist bij bedrijf en organisatie.

De bundel heeft zowel een algemeen beschouwende als een meer praktische kant. Er zijn drie artikelen opgenomen die handelen over het functioneren van de jurist in respectievelijk het verleden, het heden en de toekomst.

De daarop volgende bijdragen bevatten een beschrijving van een groot aantal uiteenlopende juridische beroepen. Daarin komen vragen aan de orde als: in welke functies zijn juristen in de

betreffende instelling werkzaam; wat zijn de toekomstmogelijkheden; in hoeverre zijn beginnende juristen inzetbaar; bestaan er discrepanties tussen studie en praktijk?

De meeste artikelen zijn geschreven door juristen uit de praktijk. Tenslotte bevat deze bundel een aantal statistische gegevens plus een lijst met adressen van belangrijke werkgevers van juristen. Hopelijk kan deze uitgave de grote stap tussen studie en werk verkleinen.

Omvang 156 pag., f 25,- (incl. BTW, excl. verzendkosten).

Voor uw bestelling kunt u de hierna afgedrukte bestelstrook gebruiken. Voor telefonische bestellingen kunt u ons distributiecentrum Libresso bellen: 05700-91153.

BESTELSTROOK

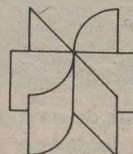
Ondergetekende wenst rechtstreeks*/via boekhandel**

... ex. (9026814658) **Jurist en werk** à f 25,- (incl. BTW, excl. verzendkosten).

Naam: _____ Straat: _____
Plaats (met postcode): _____ Handtekening: _____
Datum: _____

*Levering, facturering en incassering: Libresso bv, Deventer. Leveringen en diensten volgens voorwaarden gedeponseed bij de arrondissementsrechtbank te Zutphen, onder nummer 129/80 d.d. 22 december 1980.
**Wenst u levering via de boekhandel, dan verzoeken wij u deze strook direct aan uw boekhandelaar te zenden.

Ook verkrijgbaar via de boekhandel. Prijswijzigingen voorbehouden.

Uitgeverij Kluwer bv
Postbus 23, 7400 GA Deventer

ART ATTACK

is een zaak, die gespecialiseerd is in houten en aluminium lijsten voor inlijstingen in alle maten. Het aanbod van aluminium lijsten bestaat uit ruim 60 varianten in velerlei kleuren.

ART ATTACK ART ATTACK

heeft een collectie van vele al of niet inlijstde kunstposters en kunstkaarten.

is gevestigd: Tongersestraat 12, Maastricht, tel. 043-51115 nu is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

Belangstelling voor Open Universiteit overtreft alle verwachtingen

Over enkele dagen, op 15 juni, gaan van de Open Universiteit de inschrijvingsregisters open. Afgaande op de tot nu toe gebleken belangstelling voor deze nieuwe vorm van hoger onderwijs valt er een kleine stormloop te verwachten. Al meer dan 55.000 nieuws- of leergierigen hebben schriftelijk of telefonisch inlichtingen gevraagd over de mogelijkheden die de Open Universiteit biedt. Vooral na de televisie-uitzendingen die in de pauzes van Europacupwedstrijden de Socutera-filmpjes zijn komen vervangen staat de telefoon in Heerlen roodgloeiend. Op zulke dagen worden twintig lijnen gereedgehouden om de aanvragen om informatie te kunnen verwerken. De telefonistes hebben de instructie meegekregen het gesprek vriendelijk en vooral kort te houden en bij vragen over details te verwijzen naar het schriftelijk informatiemateriaal dat wordt toegezonden. In ruil daarvoor vragen ze enkele globale gegevens over de belangstellende: naam, adres, geslacht, geboortedatum en de leerstof waarnaar de belangstelling uitgaat. Als die gegevens verwerkt zijn valt in heel grote trekken een beeld te schetsen van de studentenpopulatie die op de eerste cursus (die 1 september in Heerlen de deur uitgaat) zit te wachten.

Bijna de helft van de belangstellenden maakt op het moment dat zij om informatie vragen nog geen keus bekend en wil eerst alleen weten wat er te koop is. Volgens een zeer voorlopige tussenbalans gaat veruit de meeste belangstelling uit naar rechten: bijna dertig procent wil daar meer over weten. Sociale Wetenschappen volgt met tien procent achterstand op de tweede plaats, gevolgd door cultuurwetenschappen met twaalf procent. Economie en Bedrijfs- en Bestuurswetenschappen kunnen ieder rond de acht procent van het aantal inschrijvingen verwachten en Technische Wetenschappen en Natuurwetenschappen kunnen ieder op rond de vijf procent rekenen. Toen de gegevens van 16.000 belangstellenden geanalyseerd waren was de verhouding mannen/vrouwen zes staat tot vier. Mannen waren oververtegenwoordigd in de bèta-richtingen, economie, recht en bedrijfs- en bestuurswetenschappen.

In de andere leerstofgebieden hielden de geslachten elkaar in evenwicht. Alleen bij Cultuurwetenschappen was een significante vrouwenmeerderheid (60%) te noteren. De geboortedata van de belangstellenden geven aanleiding tot enkele interessante conclusies. De meest onzekere is dat de belangstelling van 18- tot 21-jarigen te verwaarlozen is: nog niet één procent van de belangstellenden behoorde tot die leeftijdsgroep. Maar daar moet onmiddellijk aan worden toegevoegd dat er tot voor kort weinig kans leek te bestaan dat de leeftijdsgrens op 18 jaar zou worden gesteld. Een meerderheid van de Tweede Kamer heeft minister Deetman dezer dagen ech-

ter te verstaan gegeven dat hem bij de komende behandeling van de Wet op de Open Universiteit (nog voor de zomer, als alles meezit) een amendement te wachten staat als hij niet goedschiks de leeftijdsgrens verlaagt van 21 naar 18 jaar. Daarmee zal het enige echte verschil van inzicht dat zich heeft voorgedaan tijdens de voorbereidingsperiode uit de wereld zijn. Het wekt verbazing dat Deetman tot nu toe zo star heeft vastgehouden aan de 21 jaar-grens en na lang aarzelen alleen een uitzondering heeft willen maken voor gehandicapten, die hun VWO-diploma wel op zak hebben, maar te weinig bewegingsvrijheid hebben om een reguliere dagstudie te volgen. Er zijn in Nederland nog genoeg stimulansen over om het eind-examen te behalen als de stimulans van de toegang tot de universiteit vervalt.

Tweede kans

Geven de cijfers weinig houvast over de tweede weg-functie van de Open Universiteit, des te duidelijker zijn ze over de tweede kans-functie. De grootste categorie belangstellenden wordt gevormd door de groepen van 26 tot 30 en van 31 tot 35 jaar. Het zijn vooral de mannen die rechten, economie, bedrijfs- en bestuurswetenschappen willen studeren, die deze groep zo groot maken. Vrouwen zijn alleen bij sociale wetenschappen en cultuurwetenschappen goed in deze leeftijdsgroepen vertegenwoordigd. De cijfers geven sterk de indruk dat de Open Universiteit vooral voorziet in de behoefte van werknemers die na een paar jaar werken de weg naar omhoog geblokkeerd zien

door een gebrek aan diploma's. De leeftijdsgroepen boven de veertig jaar hebben weinig belangstelling voor de beroepsgerichte vakken; alleen cultuurwetenschappen haalt daar nog een behoorlijke score dankzij de ruime belangstelling van de vijftig-plussers.

De voorzitter van het College van Bestuur, mr. dr. G.J. Leibbrandt, heeft er geen enkel bezwaar tegen dat de arbeidsmarkt zo'n belangrijke rol speelt bij de keuze van de leerstofgebieden: „Ik heb de arbeidsmarkt nooit zozeer gezien als een restrictie, maar eerder als een indicatie bij de vraag hoe je je doelgroepen het beste kunt bedienen. Het spreekt vanzelf dat je de leerstof die je aanbiedt tevoren toetst aan de maatschappelijke behoefte. We hebben daarbij zowel de beroepsgerichte als de individueel gerichte behoefte onderkend. Voor het laatste doel is de diplomarichting Cultuurwetenschappen bijvoorbeeld bedoeld, terwijl je bij het eerste moet denken aan bijvoorbeeld Bedrijfs- en Bestuurswetenschappen. Ik verwacht dat op een richting als Cultuurwetenschappen meer mensen afkomen dan op vergelijkbare richtingen bij een universiteit. Ik kan me voorstellen dat daar juist mensen op afkomen die een cursus willen volgen om de wereld waarin zij leven beter te kunnen begrijpen. Dat soort cursussen vind je trouwens ook in andere richtingen”.

Diploma's

De lotsverbetering van de zwakkeren in de samenleving, die minister van Kemenade voor ogen stond, toen hij in 1977 de nota „Open Universiteit in Nederland” aanbood, wordt bereikt door een keur van diploma's en certificaten in het vooruitzicht te stellen aan ieder, die een losse cursus, een pakket cursussen of een diplomaprogramma wil volgen. De wens om mensen een gemakkelijke toegang te verschaffen tot de kennis, waar ze in hun jongere jaren door allerlei omstandigheden moeilijk bij konden, lijkt wat idealistisch geformuleerd, als nu uit de belangstelling blijkt dat het grootste deel van de gegadigden het diploma en de carrière als de voornaamste motieven zien om hun vrije tijd op te offeren. Daarmee wordt de grote tegenstrijdigheid van doelstellingen die het hele onderwijs kenmerkt, eerder onderstreept dan weggenomen. De diplomacultuur zorgt ervoor dat iemand met een al dan niet in het Latijn gesteld papier op zak betere kansen heeft op een interessante loopbaan dan iemand die de complete openbare bibliotheek van Maastricht heeft uitgele-

zen. Om aan die ongelijkheid iets te doen maakt de Open Universiteit zelf ook volop gebruik van de magische kracht van het diploma. Iedere geslaagde inspanning wordt beloond met een waardepapier: een losse cursus met een certificaat, een aantal cursussen met een dossierverklaring, een diplomaprogramma met een vrij of gebonden diploma. Een HBO programma van minimaal 3600 uur levert een diploma op dat gelijk gesteld kan worden met een HBO-diploma en een WO-programma van 5400 uur staat gelijk met een universitaire opleiding. Wie een vrij diplomaprogramma (een betrekkelijk begrip, omdat het pakket aan bepaalde moeilijkheids-eisen moet voldoen) met succes doorloopt, krijgt de 'doctorandus OU'-titel, wie een gebonden programma volgt, wordt gewoon doctorandus in de sociale wetenschappen, ingenieur, of meester in de rechten.

In zoverre is de Open Universiteit een typische bevestiging van de

in het zwarte gat betekent. Niet alleen kan de OU-student tijdens de studie voortdurend blijven kiezen uit een ruim cursusaanbod, maar ook staat hij niet onder de tijdsdruk van de moderne tweefasenstudent. Bovendien kan hij de beslissing om te stoppen altijd als tijdelijk beschouwen en geeft de dossierverklaring veel meer het gevoel dat hij zijn tijd goed gesteed heeft. 'Gewone' studenten staan bij het afbreken van hun studie in alle opzichten met lege handen.

28 Hoogleraren voor 50.000 studenten

Bij het oprichtingsbesluit van de Open Universiteit werden vier doelstellingen meegegeven: het bieden van een tweede kans op hoger onderwijs, het bieden van een tweede weg binnen het hoger onderwijs, het innoveren van het hoger onderwijs en het creëren van een goedkope vorm van dat onderwijs. De eerste doelstelling lijkt bij bestudering van de gegevens van de belangstel-

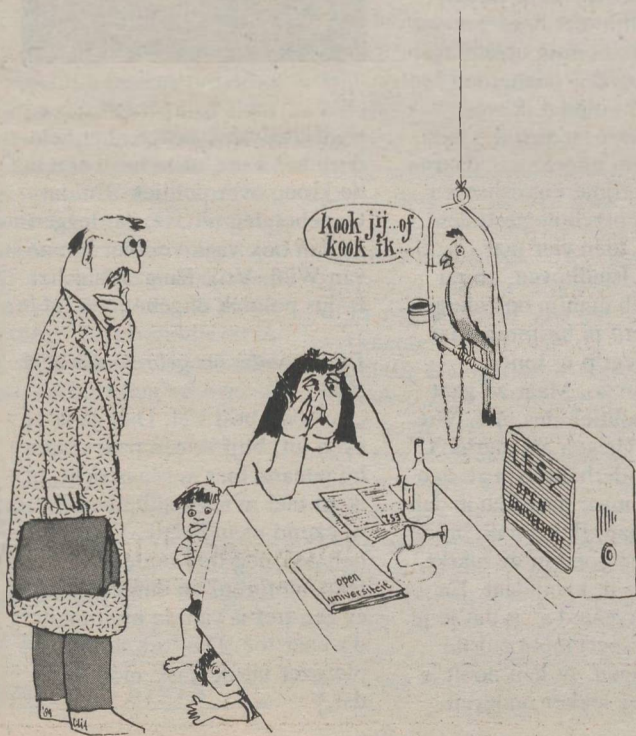
Leibbrandt: met minder kunnen we het niet doen.

dubbelrol van het onderwijs als kansenschepper en kansvervalser. Het puur toegankelijk maken van kennis, een materie waar onlangs nog de commissie mee geworsteld heeft blijft een ideaal dat de Open Universiteit in beperkte mate dichterbij brengt.

Maar als we genoeg nemen met het gegeven dat de Open Universiteit een aanvulling is op het bestaande stelsel van onderwijsvoorzieningen, kan men in het diplomastelsel tal van voordelen ontdekken. Van de geestelijke vader van de OU, de Tilburgse socioloog prof. dr. R.A. de Moor, is bekend dat hij de grootst mogelijke bezwaren heeft tegen de ondoelmatigheid van het Hoger en in het bijzonder het Wetenschappelijk Onderwijs. Jonge mensen komen direct na hun middelbare school met een studie in aanraking, waarvan ze nauwelijks weten waar die toe leidt. Als ze halverwege gaan twifelen aan hun keuze, is de terugweg praktisch afgesloten. Er blijft niets anders over dan door te gaan, vaak ten koste van kostbare studiebegeleiding. De Open Universiteit, die wel eens de proeftuin van de Moor is genoemd, biedt één samenhangend stelsel van voorzieningen, zowel van HBO- als van WO-niveau. Er zijn binnen de OU andere wegen dan alleen die ene weg naar het doctoraalexamen. Afgezien van degenen die hun kennis met behulp van losse cursussen op peil willen brengen, zal een cursist tussentijds niet het gevoel krijgen dat stoppen met de studie de val-

lenden ruimschoots te worden gehaald. Het bieden van een tweede weg lijkt daarentegen nauwelijks aan te slaan, maar zoals gezegd was er tot voor kort geen duidelijkheid over de leeftijdsgrens en bovendien moet Nederland nog wennen aan de mogelijkheid van 'recurrent education', afwisselend werken en studeren. Waarschijnlijk zal de Open Universiteit ertoe bijdragen dat er bij arbeidsovereenkomsten betere vaste afspraken gemaakt kunnen worden over studiefaciliteiten.

Wat de kosten aangaat is het moeilijk vast te stellen of de missie is geslaagd. Leibbrandt heeft een té gemakkelijk rekensommetje bij de hand: „Dit jaar moeten we het doen met 32 miljoen gulden en volgend jaar met 35 miljoen. Over enkele jaren, als we volgens onze prognose 30.000 studenten hebben, krijgen we nog maar 60 miljoen. Bij de 10.000 studenten die we dit jaar verwachten, komen we nog wel rond, ook als dat aantal onverhoopt uitloopt tot 13.000. Dat is vooral een kwestie van de mensen wat langer te laten draaien. Maar als we daarbovenuit komen, raken de ondersteunende faciliteiten in gevaar. Dan kunnen we geen deugdelijk studiemateriaal meer garanderen en geen voldoende studiebegeleiding. Dan moeten we dus met de minister gaan praten. U kunt nu wel nagaan hoeveel een student aan de Open Universiteit kost. Dat is een schijntje in vergelijking met de gewone universiteiten, waar met veel kleiner studentenaantallen hoogle-

rarencorpsen rondlopen van 300 à 400 man. Wij hebben op dit moment 12 hoogleraren in dienst en dat aantal groeit de komende jaren tot hooguit 28. De samenstelling van de wetenschappelijke staf is navariant: dit jaar hebben we 28 begeleiders in dienst, volgend jaar 60. Op dit moment hebben we dus een student/staf - ratio van één op bijna driehonderd." Tegen die cijfers zijn natuurlijk tal van bezwaren in te brengen: de Open Universiteit hoeft geen studentenvoorzieningen erop na te houden, de hulp die andere universiteiten bieden bij de samenstelling van het cursusmateriaal komt maar ten dele voor rekening van de Heerlense instelling. Voor de minister is de rekensom heel wat lucratiever. Een OU-student betaalt voor een WO-studie minstens 54 (het minimum-aantal modulen) maal 138 gulden, in totaal dus minstens 7.452 gulden. Een gewone WO-student betaalt tot aan zijn doctoraalexamen minstens vier en hoogstens zes maal 888 gulden. In het eindverslag van de kamercommissie voor onderwijs is er al voor gepleit de eigen bijdrage van de OU-student aan een maximum te binden.

Innovatie

De innoverende rol van het OU-onderwijs lijkt in ieder geval geslaagd. Volgens prof. dr. H. de Wolf, die voor zijn komst naar Heerlen hoogleraar in de Historische Pedagogie in Nijmegen was en daar zitting had in het College van Bestuur, heeft hij als hoofd van de afdeling Cursusontwikkeling het meer dan eens

mogen meemaken dat mensen van andere universiteiten die deel uitmaakten van de projectgroepen die de cursussen ontwikkelden in samenwerking met deskundigen van de Open Universiteit, vol waardering spraken over de vernieuwende ideeën op onderwijsgebied, die ze in het cursusteam hadden opgestoken. De Wolf over de vernieuwende invloed die de OU op andere instellingen kan uitoefenen: „Ik heb met veel plezier op twee andere universiteiten gewerkt en ik heb geen zin om daar nu tegen aan te gaan schoppen. Ik constateer alleen dat het mogelijk moet zijn op een aantal punten anders om te gaan met leerstof, zeker als je praat over nog volwassener mensen dan studenten die na hun middelbare school naar de universiteit gaan. Wij hebben niet die dwang van de tweefasestructuur, niet de segmentering van faculteiten en vakgroepen met het bijbehorende vechten voor je eigen kavel, maar we moeten nog bewijzen dat we de mogelijkheden daarvan kunnen benutten. Tot nu toe kunnen we alleen maar ambities laten zien”.

Behalve de organisatorische opzet wijkt ook onderwijskundige opzet belangrijk af van het gebruikelijke universitaire onderwijs. Deels noodgedwongen, want de docent, die in een volle collegezaal kennis staat over te dragen, bestaat bij de Open Universiteit nu eenmaal niet. De Wolf: „Mijn overtuiging is dat je wetenschappelijk of hoger onderwijs moet inrichten vanuit het idee dat wanneer je de goede vragen kunt stellen en je een methode kunt

bedenken om die vragen te beantwoorden en bovendien nog weet hoe je om moet gaan met de betekenis van de antwoorden die je gevonden hebt, dat je dan zéér wetenschappelijk bezig bent.

Het belangrijkste wat je de studenten kunt leren is die volgorde en het inzicht dat het begin – de vraag – vaak belangrijker is dan het einde. vragen zijn misschien belangrijker dan antwoorden, dat is mijn probleem met probleemgestuurd onderwijs. Studenten moeten leren problemen te hanteren. Dat proberen we in de cursusteams zoveel mogelijk over te dragen. Kennisoverdracht kan pas zinvol beginnen als de vraag is geformuleerd. Als ik mijn zoon, die op de middelbare school zit kennis zie inpompen waar hij nooit om gevraagd heeft en waar hij als kind ook niet aan toe is, denk ik aan de ene kant dat het toch niet zo gek is dat hij bepaalde gewoon móet leren, maar het zou mooi zijn als hij de vraag die vooraf gaat aan de kennis, zich had eigen moeten maken. Wetenschappelijk zou dat voorschrift moeten zijn. Bij volwassenonderwijs in Nederland moet je over het algemeen vaststellen dat het jeugdonderwijs daarop is overgeplant, terwijl je bij volwassenen vaak ziet dat ze met eigen vragen komen, waarmee ze een heel andere betekenis geven aan de leerstof. Ik denk dat iets dergelijks ook bij de Open Universiteit moet gaan gebeuren”.

Jacques Herraets

Tweede Kamer reageert op wetsontwerp Open Universiteit

De Tweede Kamer zal vasthouden aan haar opvatting dat studenten vanaf 18 jaar toegang moeten krijgen tot het onderwijs van de Open Universiteit. Na een eerdere discussie met de Kamer had minister Deetman onlangs laten weten vast te willen houden aan een toegangsleeftijd van 21 jaar met een uitzondering voor lichamelijk gehandicapten met een VWO- of HAVO-diploma. PvdA, VVD, D'66 en PSP, samen goed voor een ruime meerderheid, blijven echter van mening dat ook 18-jarigen bij de OU terecht moeten kunnen.

Een en ander blijkt uit het eindverslag bij het wetsontwerp Open Universiteit, de laatste schriftelijke reactie van de Kamer voordat de wet in het openbaar wordt behandeld.

Uit het eindverslag blijkt ook dat de meeste fracties zich zorgen maken over de financiën van de OU. De voorgenomen bezuiniging van 5 miljoen in 1985 en zelfs 10 miljoen in 1988 (op een budget van rond 35 miljoen) gaat gewoon door, terwijl de verwachte extra inkomsten (door verhoging van het cursusgeld) uitblijven. Het college van bestuur van de open universiteit had zich vorige week tijdens een hoorzitting met deze klacht tot de Kamerleden gericht.

PvdA en D'66 tonen zich in dit eindverslag bezorgd over het feit dat een afgeronde studie aan de OU

voor de student aanmerkelijk meer aan cursusgeld zal kosten dan dezelfde studie in het normale w.o. aan collegegeld. PvdA-woordvoerder Frits Niessen bepleit daarom om de prijs van een afgeronde studie aan een maximum te binden. De VVD-fractie is van mening dat de Open Universiteit een centrale rol moet gaan vervullen in de ontwikkeling naar één stelsel van post-hoger-onderwijs, dat in de plaats zou moeten komen van het post-academisch onderwijs en het nog nauwelijks van de grond gekomen post-hoger-beroepsonderwijs.

Met de PSP is de VVD van mening dat er in het beleid van de OU veel meer aandacht gegeven moet worden aan de emancipatie. Emancipatie moet daarom expliciet als doelstelling van de Open Universiteit in de wet worden opgenomen, aldus VVD-woordvoester Greetje den Ouden.

Het CDA en de kleine rechtse fracties GPV en SGP beperken hun beschouwingen goeddeels tot het uiten van de vrees, dat ofwel het cursusaanbod, danwel de organisatie van de open universiteit niet voldoende rekening zullen houden met de verschillende levensbeschouwingen in Nederland. Er moeten volgens deze fracties daarom meer garanties komen dat de OU een pluriform cursusaanbod zal ontwikkelen.

Na vijven

JO

Jo van de Boogaard (29) staat elke morgen om vijf uur op. „Tja, ik verzorg zo'n beetje de krantendistributie in Best, waar ik woon. Ik heb een agentschap, en dan moet je om vijf uur 's morgens opstaan, zodat de bezorgers hun kranten kunnen ophalen. Ik zorg er trouwens ook voor dat alle winkels in Best hun Telegraaf, Algemeen Dagblad en Eindhovens Dagblad krijgen. En als er er dan niks tegen zit – een bezorger die ziek is of zoiets – dan kruip ik om half acht in de auto, dan ben ik om half negen in m'n onderwijsgroep. Dan doe ik hier de verplichte figuren, en daarna ga ik weer naar huis.”

Om aan je Sociale Gezondheidskunde, je Verplegingswetenschap te studeren?

„Mja, nou, soms. Je moet weten, ik woon op een boerderij. Die is twee-en-een-half jaar geleden gekraakt omdat een stel jongeren in Best een open jongeren centrum wilden

hebben. De gemeente vond dat in eerste instantie maar niks, maar toen hebben ze in die boerderij toch een soort interim-oplossing gevonden. Alleen hadden ze dan een beheerder nodig; en dat ben ik toen geworden. Ik ben wel druk met dat jongerenwerk. En studeren... kijk, de beesten moeten verzorgd worden, want er zit van alles in die boerderij, ook een soort kinderboerderij. Dan komen er mensen, en die vragen „Jo, wildegij nie wa beesten hebben?” en zo kom je aan die beesten. Kippen, geiten, varkens enzo. Verder hebben we nog een groentetuin, en allerlei jongerenactiviteiten. We hebben de stal tot bar verbouwd, er repeteren popgroepen, je kan er zeefdrukken, sleutelen, ze doen aan krachtsport, we hebben een voetbalploeg die meedoet in de zomeravondcompetitie. Ik moet een boel regelen. En als beheerder ben je aansprakelijk hè, dus ik word regelmatig bij de gemeente op het matje geroepen.”

Verder nog actief?

„Jazeker! Ik zit dus voor de

Jongerenpartij in de gemeenteraad. JO, heet die partij eigenlijk: Jong en Ongebonden. Ik was eigenlijk tegen die naam, omdat het je zo snel aan persoonsverheerlijking doet denken. Iedereen liep met buttons van „JO”, nou ja... Maar ik ben nogal een bekend, kleurrijk figuur in Best, dus dat trok wél stemmen! Met die partij, de raad en zo, alles eromheen, heb ik het ook druk. Daar gaat misschien ook wel 40 uur per week in zitten. Twee keer per maand hebben we in de boerderij achterbanvergadering, met alle leden van de partij, nou ja, dat is wel gezellig hoor, met een pintje erbij, maar we praten dan over politiek, of over het korten van uitkeringen bijvoorbeeld. En dan heb ik één keer per maand gemeenteraad, en omdat ik maar een éénmansfractie ben, zit ik ook nog eens in alle zes de raadscommissies. En verder nog praten met de ambtenaren en zo. En als er eens iemand bij me komt die bijvoorbeeld z'n uitkering kwijt is, dan gaan we samen naar de Sociale Dienst, of met bezwaarschriften naar het provinciehuis, dat komt er

allemaal nog bij.”

„Mijn vriendin komt op de laatste plaats tegenwoordig, dat is wel erg lullig. Maar toch heb ik de prioriteit wat verlegd. Was vroeger de politiek het belangrijkste, nu is dat toch wel de studie hoor. En over twee jaar denk ik dat ik er mee uitschei, met de raad. Ik ben daar eigenlijk niet hard genoeg voor. Ik heb in mijn opleidingen (Ik heb HBS-B gedaan, toen een jaar gewerkt omdat ik was uitgeloot voor medicijnen – ik ben drie keer uitgeloot –, daarna heb ik een tijdje ingeschreven gestaan als psychologiestudent in Tilburg, toen vier jaar HBO-V in Eindhoven, en nu VW), ik heb in mijn opleidingen altijd geleerd te luisteren naar anderen, begrip te tonen, empathie en zo. Maar zo gaat dat in de politiek dus niet. Wie de meeste vliegen afvangt is 't best. En naderhand zijn ze dan vol begrip, maar daar heb je dan niks meer aan. Ik lag toen bij de verkiezingen goed in de markt, daarom was ik kandidaat. En wat ook vervelend is, is dat je je altijd als respectabel raadslid moet gedragen. Ik kan nooit 's in een kroeg lekker onderuit,

want dan weet morgen het hele dorp het weer, of ze beginnen in de kroeg over politiek. En dat Ongebonden uit JO, dat leggen ze dan ook vaak verkeerd uit: zo van Wild, Vrij, Ruig. Maar het is dus politiek ongebonden.”

Lijd je onder het gebrek aan vrije tijd?

„Ja, soms best wel. Dan ga ik er even uit; blijf ik een paar dagen bij iemand hier in Maastricht, of ik ga met m'n vriendin een weekend naar België. O ja, ik heb ook nog drie oude BSA-motoren, en dan ga ik, als er een tref is van de motorclub, d'r naar toe. Dan ruk ik het plofjizer uit de kast, móoi is dat.”

Elke groep in de organisatie geeft zijn eigen betekenis aan ontwikkelingen die plaats vinden. Automatisering bijvoorbeeld betekent voor elk bedrijf een grote verandering. Een verandering die niet door iedereen hetzelfde wordt ingeschat. De Ondernemingsraad oordeelt vaak fundamenteel anders over het effect van automatisering dan bijvoorbeeld het hoofd Personeelszaken of het management.

Voordat je als bedrijfsleiding dan ook tot zo'n beleidsmaatregel besluit, is het belangrijk die verschillen in beoordeling te kennen. Pas dan kan een goede strategie uitgedacht worden, om enig resultaat te bereiken.

Dit stelt Frans Nijhuis (34 jaar) in zijn proefschrift „Beoordelingen van organisatiekenmerken. Een sociaal-gezondheidskundige studie naar organisatiekenmerken en ziekteverzuim.”

Objektief

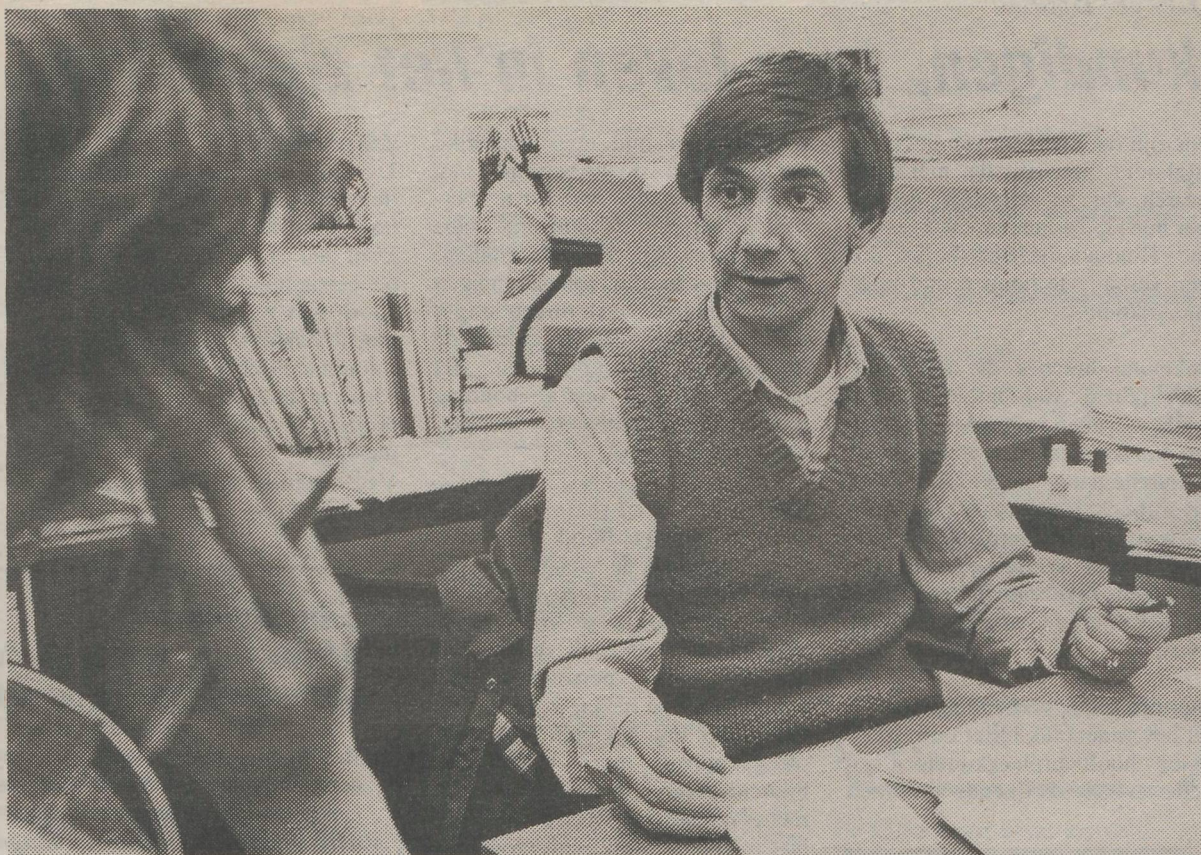
Volgens Nijhuis is er zelden onderzoek gedaan naar verschillen in beoordeling van organisatiekenmerken. „Ik heb in dit onderzoek niet gevraagd wat iemand wil. Want dan krijg je een subjectief oordeel. En verschillen in wat mensen weten, zijn genoeg onderzocht. Neen, het gaat erom dat zelfs als je vraagt naar objectieve gegevens, er toch grote verschillen blijken te bestaan.”

„Als je bijvoorbeeld aan Personeelszaken vraagt of er in hun bedrijf gedwongen ontslagen zijn gevallen, en het hoofd antwoordt ontkennend, dan wil dat nog helemaal niet zeggen dat binnen dat bedrijf dat idee ook bestaat. Datgene wat je vraagt, lijkt een keihard gegeven, maar binnen een bedrijf is daar geen éénstemmigheid over. Je moet dus weten over welke punten in een bedrijf verschillend geoordeeld wordt. Want daar gaat het om”.

Volgens Nijhuis is dat inzicht noodzakelijk als je veranderingen wil doorvoeren: „Stel dat er een project op stapel staat om de kwaliteit van het werk te verbeteren. Binnen het bedrijf is men van mening dat er fors is ingekrompen. Het management heeft die indruk helemaal niet. Als management kun je dan heel wat weerstand verwachten met je voorstellen, zonder dat je dat verzet kunt thuisbrengen”.

Fors

Nijhuis is tot zijn bevindingen gekomen op basis van een onderzoek onder 42 arbeidsorganisaties. Voor een deel zijn aan het management, aan het hoofd personeelszaken en aan de Ondernemingsraad (of als die er niet was aan een andere vorm van personeelsvertegenwoordiging) per organisatie dezelfde vragen gesteld. Hij vroeg hen onder meer over het productieproces, de personeelsbezetting, de produktieveranderingen, de leiding, het personeelbeleid, het werkoverleg en over de

Gepromoveerde Frans Nijhuis onderzoekt objectieve kenmerken

Partijen in bedrijf kennen elkaars belangen slecht

Over „objectieve” arbeidsomstandigheden van een bedrijf, zoals het lawaai, het vuil, de tocht, de personeelsbezetting, het personeelsbeleid of het werkoverleg, wordt binnen een bedrijfsorganisatie niet eensluidend gedacht. Drie groepen met enige zeggenschap in een bedrijf, te weten het management, het hoofd Personeelszaken en de ondernemingsraad beoordelen deze zaken vaak geheel verschillend.

Bij het veranderen van de arbeidsomstandigheden in een bedrijf, zul je met deze grote verschillen rekening moeten houden. Doe je dat niet dan zijn alle voorgestelde maatregelen gedoemd te mislukken. Je zult met andere woorden het oordeel van alle drie de groepen moeten kennen, wil je enige succesvolle strategie kunnen bedenken.

Alleen wanneer je bedrijfsorganisaties met elkaar wilt vergelijken, kun je volstaan met één informant. Dan maakt het niet uit of je de bedrijfsmanager interviewt dan wel de voorzitter van de Ondernemingsraad – mits je dan wel voor ieder bedrijf dezelfde soort informant neemt. Verhoudingsgewijs ontstaat dan voor elk bedrijf hetzelfde beeld.

arbeidsomstandigheden. Op basis van een werknemersenquête bij dezelfde arbeidsorganisaties beschikte Nijhuis ook over gegevens van de werknemers bij een veertigtal organisaties. Die vragen hadden betrekking op de materiële arbeidsomstandigheden.

Nijhuis: „Samen met de gegevens uit de werknemersenquête zie je de verhouding in beoordeling tussen vier groepen. Voor de praktijk is dat heel belangrijk. Want het oordeel van de Ondernemingsraad wijkt nogal fors af van dat van de werknemers.” Vooral die laatste konklusie is nogal opzienbarend.

Nijhuis: „Zo'n constatering impliceert nogal wat voor het handelen van een Ondernemingsraad. Het betekent namelijk dat werknemers veel minder negatief denken over hun eigen organisatie dan de Ondernemingsraad. Voor de personeelsvertegenwoordiging houdt dat in dat ze bijvoorbeeld in haar woordkeus moet opletten en niet de fout mag maken de eigen organisatie zo af te schilderen dat ze vreemd van haar eigen achterban.”

Achterband

Volgens Nijhuis sluiten zijn konklusies duidelijk aan op de achterbandproblematiek die niet alleen bij de vakbonden, maar ook in politieke partijen en actiegroepen speelt:

„Werknemers oordelen vanuit hun positie vaak positiever over hun organisatie dan de personen die hen vertegenwoordigen. Om die reden nemen werknemers niet altijd de vaak scherpere beoordeling van hun vertegenwoordiging over.”

Nijhuis ontkent niet dat er ook sprake is van een zekere selectie:

„Diegenen die zich voor een Ondernemingsraad opgeven, zijn zich vaak bewuster van allerlei aspecten dan anderen”. De hoofdoorzaak van de problematiek ligt in de positie die een Ondernemingsraad lid inneemt. Een Ondernemingsraad is konstant in onderhandeling met de werkgever en moet zich in dat opzicht duidelijk profileren. Nijhuis tilt dan ook niet zwaar aan het probleem van de achterban. Voor de vakbond, waarvoor hij zelf gewerkt heeft, heeft Nijhuis dan ook een geruststellende mededeling: „De vak-

bonden moeten van de achterban geen probleem maken. Het is voor een groot deel onoplosbaar. Je zult dat moeten aksepteren en er op een adequate manier mee leren om te gaan. Dat is beter dan liggen te kermen over het feit dat de achterban nooit iets wil of honderd-en-één manieren bedenken om je achterban te motiveren.”

Waar een vakbond zich wel druk om moet maken is de vraag waarom werknemers anders oordelen. In dat opzicht moet een Ondernemingsraad beter nadenken voor ze acties onderneemt en niet zomaar op elke klacht afgaan.

Nijhuis: „Ze moet eerst een directe lijn met haar werknemers ontwikkelen en nagaan of een klacht ook inderdaad als het meest saillant door het personeel ervaren wordt. Je moet je daarbij steeds bewust blijven van de (forse) kloof die er – hoe dan ook – blijft bestaan met de Ondernemingsraad”.

Nijhuis realiseert zich wel degelijk dat zijn onderzoekgegevens koren op de molen zijn van een bedrijfs-

leiding die met een lastige Ondernemingsraad te maken heeft.

„Mijn onderzoek verandert daar niets aan. Ook nu verwijt een werkgever de Ondernemingsraad regelmatig dat de werkvloer er anders over denkt. Maar de bedrijfsleiding gaat zelf ook niet vrij uit. Want zij weet zelf ook weinig van wat onder werknemers leeft. De afstand die zij heeft ten opzichte van haar werknemers is even groot.”

Interventies

Nijhuis beweegt zich met zijn aanbevelingen op een terrein dat hem binnen de AF vertrouwd is. (Hij noemt zijn dissertatie dan ook een sociaal-gezondheidskundige studie). Het ingrijpen in een organisatie ten einde daarmee de gezondheid van de werknemers positief te beïnvloeden, is een sociaal-gezondheidskundige interventie. Op basis van zijn onderzoek is Nijhuis dan ook helder als het om die interventies gaat. „Je zult eerst een goede diagnose moeten stellen. Binnen het sociaal gezondheidskundig denken wordt dat vaak als onbelangrijk gezien of moeilijk uitvoerbaar. Voor het ziekteverzuim heb ik met deze studie een diagnose-ontwerp gemaakt waar je een aanpak op kan baseren. Je kunt namelijk t.a.v. het ziekteverzuim (of andere gezondheidsaspecten) niet tot interventies overgaan als je niet goed onderzocht hebt, wat er aan de hand is. Ieder bedrijf kent een specifiek patroon van ziekteverzuim. Je zult dus ook een bedrijfsspecifieke aanpak moeten ontwikkelen”.

Stank

Nijhuis ziet weinig heil in een andere werkwijze. „Er zijn wel hoofdlijnen te onderkennen in het ziekteverzuim – zeker als je organisaties met elkaar vergelijkt. Maar die laten zich niet vertalen in interventies op bedrijfsniveau! Als je bijvoorbeeld ontdekt dat de materiële arbeidsomstandigheden slecht zijn weet je nog niet waar je het aksept op moet leggen. Je weet dan nog niet of je je met lawaai bezig moet houden, met vocht of dat je iets moet doen aan de stank.”

Het is trouwens frappant dat „stank” uitsluitend door werknemers als een probleem wordt gezien. Nijhuis vindt dat niet zo eigenaardig: „Stank heeft een sociaal aspect. Voor de werknemer en alleen voor hem is het een probleem dat iedereen in zijn omgeving kan ruiken waar hij werkt. Voor de bedrijfsleiding of de personeelsvertegenwoordiging is dat nauwelijks relevant, want stank bedreigt de gezondheid niet.”

In sociaal-gezondheidskundig opzicht is Nijhuis zijn dissertatie vooral van betekenis om het ziekteverzuim te verminderen. „Ziekteverzuim is net als werkloosheid een graadmeter voor het bedrijfsklimaat. Er is iets met je bedrijf aan de hand als het ziekteverzuim hoger is dan in andere bedrijven.”

Vooraleer je dat verzuim, bijvoorbeeld in de vorm van werkstructurering wil beïnvloeden, dien je je strategie wel van tevoren goed te kiezen. Vereist is minimaal een beoordeling van genoemde drie groepen en natuurlijk ook van de werknemers in dat bedrijf.

Ton Hamelers

Boekhandel
DE TRIBUNE
Kapoenstraat 8
6211 KW Maastricht
Telefoon (043) 51978*

literatuur
en politiek

Promotie Anneke van den Bergh-Braam

Hoofdverpleegkundigen, over leven in het ziekenhuis

Anneke van den Bergh-Braam (cap. groep Verplegingswetenschap) zal op vrijdag 8 juni promoveren. Zij heeft een onderzoek opgezet - het promotie-onderzoek is daarvan een onderdeel - naar de problemen die hoofdverpleegkundigen ondervinden bij uitoefening van hun functie. Hoofdverpleegkundigen worden beschouwd als sleutelfiguren op de ziekenafdeling. Zij ondervinden veel spanningen op hun werk, er is ook veel verloop. Het onderzoek naar de werkspanningen van hoofdverpleegkundigen heeft tot doel een basis te leggen voor maatregelen ter verbetering van de verpleegkundige hulpverlening.

In het promotie-onderzoek gaat het om de rol(on)duidelijkheid die hoofdverpleegkundigen in hun beroep ervaren en die als een van de bronnen van werkspanningen wordt beschouwd.

Om rolonduidelijkheid op het spoor te komen zijn 81 hoofdverpleegkundigen geïnterviewd en zijn steeds vier vertegenwoordigers geënquêteerd van de voor hun functioneren belangrijke groepen (respectievelijk directe superieuren, specialisten, gediplomeerde verpleegkundigen en leerling-verpleegkundigen) uit hun eigen werkomgeving.

Uit het onderzoek blijkt het volgende. Als hoofdverpleegkundigen en hun medewerkers het met elkaar

eens zijn over de taak van het afdelingshoofd, betekent dat niet automatisch dat ze hetzelfde denken over hoe zij die taak moeten vervullen. Rolduidelijkheid blijkt dus geen verband te houden met taakduidelijkheid.

Ziekenhuisdirecties die de rolonduidelijkheid van hoofdverpleegkundigen willen bestrijden, kunnen dus niet volstaan met louter taaktechnische aanwijzingen. Zo zullen bijvoorbeeld uitgebreide taakanalyses waarin hoofdverpleegkundigen op de hoogte worden gebracht van hun takenpakket onvoldoende houvast geven bij de concrete invulling ervan.

Intermenselijke verhoudingen

Uit het onderzoek blijkt ook dat er tussen hoofdverpleegkundigen en medewerkers afwijkende inzichten

bestaan over hun intermenselijke verhoudingen: men verschilt van mening over de onderlinge verstandhouding, spanningen, verwachtingen en werkbeoordeling. Zo blijken hoofdverpleegkundigen hun spanningen met directe superieuren te onderschatten en met de specialisten te overschatten. Zij overschatten hun verstandhouding met gediplomeerden en leerlingverpleegkundigen.

Rigiditeit

Anneke van den Bergh heeft zich niet alleen met de vraag bezig gehouden naar de invloed van de directe omgeving op de rolonduidelijkheid, ze heeft ook gekeken of wellicht bepaalde persoonlijkheidskenmerken van belang zijn. Het blijkt dat flexibele hoofdverpleegkundigen meer rolonduidelijkheid ervaren dan hun collega's met een meer rigide aard. Als deze laatste in hun werk echter toch rolonduidelijkheid ervaren, levert dat voor hen rolconflicten op; de meer flexibele afdelingshoofden reageren op rolonduidelijkheid met gezondheidsklachten.

Sociale ondersteuning

Uit het onderzoek blijkt dat sociale ondersteuning van de directe superieuren van de hoofdverpleegkundigen van groot belang is voor het verminderen van de rolonduidelijkheid.

Zelffaching

De gegevens wijzen uit dat rolonduidelijkheid de zelffaching van de hoofdverpleegkundigen aantast. Daar zelffaching voor de werker in de gezondheidszorg van belang is voor een goede patiëntenzorg, meent Anneke van den Bergh dat rolonduidelijkheid van de hoofdverpleegkundigen een directe bedreiging is van een humane patiëntenzorg.

Van het proefschrift verschijnt een handelsuitgave bij Spruyt. Van

Mangen en De Does, ISBN 90.238.1695-1.

Promotores zijn dr. H. Philipsen, hoogleraar medische sociologie aan de RL en dr. Ch.J. de Wolff, hoogleraar arbeids- en organisatiepsychologie aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Als referenten treden op dr. F. Sturmans hoogleraar epidemiologie aan de RL en dr. J. de Kock van Leeuwen, oud-hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Leiden en oud-directeur van het Nederlands Instituut voor Preventieve Gezondheidszorg.

Dienst Voorlichting
Janneke Leunissen-Rooseboom

Uitnodiging

Afstuderen eerste doctorandi sociale gezondheidkunde/gezondheidswetenschappen

De Rijksuniversiteit Limburg zal op donderdag 21 juni 1984 voor het eerst diploma's uitreiken aan afgestudeerden in de studierichting sociale gezondheidkunde/gezondheidswetenschappen. Voorafgaand aan deze gebeurtenis vindt een bijeenkomst plaats waarop inleidingen worden gehouden over de drie afstudeerrichtingen die dan doctorandi afleveren. Na elke inleiding volgt een door een student verzorgde presentatie van het voor zijn afstudeerwerkstuk verrichte onderzoek op dat terrein.

Het bestuur van de Algemene Faculteit nodigt RL-medewerkers en studenten uit voor deze bijeenkomst die gehouden wordt in de Stadschouwburg.

Programma van lezingen

10.00 uur
ontvangst

10.30 uur
mr. R.B. van den Biggelaar
voorzitter College van Bestuur,
dr. J. Boots
vice-dekaan Algemene Faculteit

10.45 uur
opening
J.P.M. Hendriks,
voorzitter Nationale Raad voor
de Volksgezondheid

11.30 uur
inleiding Beleid en Beheer van
Gezondheidszorgvoorzieningen
prof. dr. H. Tiddens,
Katholieke Hogeschool
Tilburg/directeur Stichting
Lucht- en Ruimtevaart
Geneeskundig Centrum
Soesterg

12.00 uur
Praktijkvorm en het
verwijsgedrag van de huisarts
onderzoekspresentatie Beleid en
Beheer van de
Gezondheidszorgvoorzieningen,
mw. J. Geurts,
student afstudeerrichting Beleid
en Beheer van
Gezondheidszorg-
voorzieningen

12.30 uur
einde ochtendprogramma

14.00 uur
inleiding
Verplegingswetenschap
prof. dr. H. Philipsen

capaciteitsgroep
Verplegingswetenschap
Rijksuniversiteit Limburg

14.30 uur
Storingen tijdens de warme
maaltijd en voedselresten
onderzoekspresentatie
Verplegingswetenschap
mw. E. Deutekom
student afstudeerrichting
Verplegingswetenschap

15.00 uur
pauze

15.30 uur
inleiding
Gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding
prof. dr. Scott K. Simonds
Dept. of Health Behavior and
Health Education, School of
Public Health, University of
Michigan, Ann Arbor, USA

16.00 uur
Voorlichting aan
kankerpatiënten
onderzoekspresentatie
Gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding
P. Liedekerke
student afstudeerrichting
Gezondheidsvoorlichting en
-opvoeding

16.30 uur
einde wetenschappelijk
programma

17.00 uur
Officiële diploma-uitreiking
in aanwezigheid van de
examencommissie

Relatief veel vrouwelijke studenten aan RL

Binnenkort verschijnt het compact Jaarverslag 1983 van de Rijksuniversiteit Limburg. Het bevat gegevens over onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening, over de faculteiten en enkele specifieke diensten, over studenten, personeel, bestuur en beheer, examens, promoties en inaugurale redes. Zoals dat met jaarverslagen van niet-commerciële instellingen meestal het geval is bevat het verslag niet veel nieuws. „Het jaar 1983 zal voor wat de universiteiten en hogescholen betreft de geschiedenis ingaan als het jaar van de Taakverdeling en Concentratie TVC”, zo begint colle-

gevoorzitter Van den Biggelaar zijn voorwoord. Op nogal wat plaatsen van het verslag wordt dan ook op deze bezuinigingsoperatie met wisselende graden van afgrijzen teruggezien. Minder algemeen bekend is waarschijnlijk een aantal gegevens over studenten en personeel in 1983.

Studenten

Het hieronder staande staatje geeft inzicht in de verdeling van mannelijke en vrouwelijke studenten aan de RL. Daarbij zijn ook gegevens opgenomen over de landelijke situatie.

	M	V	Totaal
geneesk. RL '83	386 (56%)	302 (44%)	688
geneesk. landelijk '83	9073 (63%)	5330 (37%)	14.403
soc. gez.k. RL '83	139 (27%)	371 (73%)	510
rechtsgeleerdh. RL '83	168 (54%)	142 (46%)	310
rechtsgeleerdh. landelijk '83	16.085 (62%)	9881 (38%)	25.966
totaal RL '83	693 (46%)	815 (54%)	1508
totaal landelijk '83	104.907 (65%)	55.395 (35%)	160.302

Opvallend is inderdaad de sterke oververtegenwoordiging van vrou-

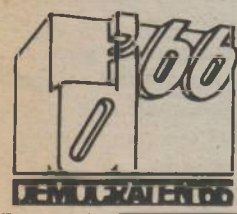
wen bij de RL bij sociale gezondheidskunde. Maar ook bij geneesk-

kunde en rechtsgeleerdheid blijkt dat de spreiding over mannen en vrouwen aan de RL duidelijk gelijkmatiger is dan landelijk het geval is. Verwacht mag worden, dat in de komende jaren het verschil van mannen en vrouwen tussen de RL en het landelijke totaal zeker kleiner zal worden. Met name economie is een studie waarbij mannen zwaar oververtegenwoordigd plegen te zijn (landelijk op een totaal van 12231 studenten 11272 (92%) mannen en 959 (8%) vrouwen.

Op een totaal van 1208 personeelsleden (per 31-12-'83) waren 765 (63,3%) mannen en 443 (36,7%) vrouwen.

Het percentage vrouwen laat sinds 1981 constant een lichte stijging zien van 33,1% op 31-12-'81 via 35% een jaar later naar de 36,7% van december '83. Het percentage deeltijdse aanstellingen steeg sinds 1981 van 24,5% naar 32,2%. Bijna eenderde van de RL-medewerkers werkt derhalve part-time. Men moet daarbij wel bedenken dat dit aantal wat vertekend is omdat er ook klinici in zijn begrepen die voor een deel bij de RL en voor een deel bij het ziekenhuis zijn aangesteld, alsmede een aantal student-assistenten die bij definitie part-timers zijn.

Dienst Voorlichting
J.O.

milieu kent geen grenzen

Democraten denken Europees -Daarom D'66- lijst 4

Rechtsgeleerdheid

Interjurist

Teneinde een bijdrage te leveren aan het oplossen van de problemen rond het vinden van een geschikte baan, is, op initiatief van twee medestudenten, de Stichting Inter Jurist opgericht. De Stichting beoogt bemiddeling tussen u en de mogelijke werkgevers. Door inschrijving weet u zich opgenomen in een computerbestand waartoe zoekende werkgevers toegang hebben. De Stichting streeft naar de realisatie van één groot, landelijk georganiseerd bestand, waarin opgenomen alle: aankomende-, afgestudeerde-, dan wel werkloze- of reeds gevestigde juristen, op zoek naar een nieuwe baan. Kosten inschrijving f 30,- per jaar. U kunt zich aanmelden door het ingevulde strookje op te sturen naar onderstaand adres, de Stichting neemt dan contact met u op.

Stichting Inter Jurist
Postbus 4001
3006 AA Rotterdam

Tel. 010-128929

Bureau Onderwijs FdG

**Aan alle studenten Geneeskunde
Het zelfevaluatieformulier**

Ieder van jullie zal een oproep voor een gesprek met de begeleidingscommissie ontvangen. Volgens het examenreglement van de Faculteit der Geneeskunde is deelname aan een dergelijk gesprek éénmaal per jaar verplicht. Een van de uitgangspunten voor zo'n gesprek is het oordeel over het eigen functioneren. Om zo'n zelfbeoordeling enigszins gericht te laten verlopen is een zelfbeoordelingsformulier ontworpen, dat voorafgaand aan het gesprek met de begeleidingscommissie moet worden ingevuld.

Na het begeleidingsgesprek zal het ingevulde formulier in het studentendossier van de Faculteit worden opgenomen. Het zelfevaluatieformulier en een toelichting zijn verkrijgbaar bij de onderwijs-balle van het Bureau Onderwijs FdG. U ontvangt het formulier in tweevoud; één formulier voor de begeleider ten behoeve van het studentendossier van de Faculteit en één formulier voor uw eigen documentatie.

Rectificatie

Onderstaand bericht over de uitreikingen basisarts- en doktoraalgetuigschriften is verschenen in Observant nr. 18. Hierin is echter een zetfout gemaakt bij een der data. Onderstaand treft u de eksakte data aan.

Uitreiking basisartsgetuigschriften en doktoraalgetuigschriften

In de 28e vergadering van de Dagelijkse Commissie voor de Examen FdG d.d. 7 mei 1984 zijn de volgende data voor uitreiking van getuigschriften vastgesteld:

Basisartsgetuigschriften:
Vrijdag 20 juli 1984 om 14.00 uur
Vrijdag 21 september 1984 om 14.00 uur
Vrijdag 7 december 1984 om 14.00 uur
Vrijdag 29 maart 1985 om 14.00 uur

Doktoraalgetuigschriften:
Vrijdag 24 augustus 1984 om 14.00 uur
Vrijdag 5 oktober 1984 om 14.00 uur

De plaats van uitreikingen zal t.z.t. worden bekendgemaakt.

Rectificatie voor alle tweedejaarsstudenten
De blokopening van blok 2.7 zal plaatsvinden op dinsdag 12 juni 1984 van 9.30-10.30 uur in het Auditorium van Randwijk.

Aan : Vierdejaarsstudenten
Van : Geneeskunde.
Betreft : G. Houben - Koördinator blok 4.6.
: Bloktoets en evaluatie blok 4.6.

Anders dan op pag. 8 van het blokboek is vermeld, wordt de bloktoets en de evaluatie afgenomen op: donderdag 7 juni 1984 van 14.00 uur tot 16.00 uur in het Auditorium Randwyck en in kamer 0.094, 0.100, 0.102 en 0.108.

Stageboek Neurologie

Het stageboek neurologie (en begeleidend materiaal) dient vóór aanvang van de stage opgehaald te worden bij het sekretariaat Neurologie (afd. F-2), ZA.

Algemeen

Informatie GVO

Leden van de capaciteitsgroep GVO zijn te allen tijde bereid informatie te verstrekken over de afstudeerrichting. Studenten kunnen met hen een afspraak maken via het sekretariaat GVO, Hélène Vermeer, toestel 162 Carré Gebouw, kamer 2034.

**STA-OP forumdiscussie:
„Wel of niet naar de tropen?“**

STA-OP organiseert een forumdiscussie over het thema „wel of niet gaan naar de tropen“. In dit forum zullen zitting nemen: mevr. Schröder van het CEBEMO; dhr. Folmer van het Koninklijk Instituut voor de Tropen; dhr. den Briel van de Stichting Nederlandse Vrijwilligers; dhr. Wilms, uitgezonden geweest in Mozambique via de Mondlane Stichting. Het forum zal worden voorgezeten door Charles Pfaff (medewerker van de R.L.). Zij zullen gaan discussiëren aan de hand van stellingen waarin o.a. de volgende vragen naar voren komen: moet je je laten leiden door de politieke situatie in het land?; is bewustwording in Nederland niet belangrijker dan uitzending?; werkloosheid in Nederland en uitzending. Wat is de relatie en wat zijn de gevolgen?; lever je door uitzending een positieve bijdrage aan de ontwikkeling van een land of maak je het land juist nog meer afhankelijk?; etc., etc. Kortom, een zeer boeiende avond! We verwachten jullie dan ook de 7e juni om 20.00 uur in de aula van het hoofgebouw van de R.L. (Tongersestraat 53).

**Wetenschap en hoger onderwijs
in beeld tijdens de
Nederlandse Filmdagen**

Ook dit jaar zullen de Nederlandse Filmdagen weer georganiseerd worden. Deze vormen een nationaal filmfestival, dat plaats zal vinden van 20 t/m 26 september 1984 in Utrecht. In het kader daarvan zal er, wegens het grote succes van de afgelopen 2 jaar, wederom de mogelijkheid bestaan om uw produkties (t.b.v. wetenschap, hoger onderwijs en voorlichting hierover in te zenden voor vertoning. Er is hiertoe een speciale dag gereserveerd. Hierdoor wordt een unieke gelegenheid geboden om dergelijke produkties onder de aandacht van een breder publiek te brengen.

De dag wordt georganiseerd op initiatief van de Nederlandse Vereniging van Wetenschappelijke Film en Televisie (NVWFT) in samenwerking met de Stichting Film en Wetenschap (SFW), de Dienst Wetenschapsvoorlichting (DWV) en de Contactgroep Audiovisuele centra Wetenschappelijk Onderwijs (CAWO).

Nadere inlichtingen kunt u krijgen bij de voorzitter van de organisatiecommissie drs. Marianna Makker, Velperweg 107, 6824 HJ Arnhem (tel.: 085-621943).

Opgelet FEEST

Voor alle vrouwen die in vrouwenattitudegroepen of in vrouwenennetwerk zitten is er maandag de 18e juni een slotfeest bij Clara op de St. Monulfusweg 13A om 21.00 uur. Kom allemaal! Mocht je niet kunnen wil je dat dan via de contactpersoon van je groep even laten weten? Tot dan!

Promoties

vrijdag 8 juni om 16.00 uur Drs. A.H.M. van den Berg-Braam, wetenschappelijk hoofdmedewerkster bij de capaciteitsgroep Verplegingswetenschap.
Proefschrift: 'Hoofdverpleegkundige; over leven in het ziekenhuis'.
donderdag 28 juni om 16.00 uur de heer Drs. T.H.M. Hasaart, gynaecoloog.
Proefschrift: 'Umbilical and uterine blood flow in pregnant sheep'.

Libertijn

Libertijn, vereniging voor keuzevrijheid van geneswijze heeft in de periode 4 juni - 19 juni a.s. de nu volgende activiteiten:

4 juni: Lezing over Etherapie door Ir. G. Brands
Plaats: R.L.-filmzaal, tijd: 19.30 uur, kosten: vrije bijdrage. (Etherapie is een geneesmethode die gebruik maakt van de verborgen energiestromen die door het menselijk lichaam gaan. In Etherapie wordt, uitgaande van een pasfoto en m.b.v. de pendel een analyse van

de gezondheid gemaakt, waarna behandelingen op afstand met het Etre-apparaat plaatsvinden.)

6 juni: Algemene Ledenvergadering van Libertijn
Plaats: R.L.-hoofgebouw Kamer 100, tijd: 20.00 uur.

Verenigingen

Eindfeest Tragos

Vrijdag 8 juni is het zover. Het academisch jaar is bijna ten einde en iedereen is blij dat er weer een jaar van „hard“ werken op zit. De vakantie staat voor de deur, maar voordat die begint organiseert de studentenvereniging Tragos een oergezellig eindfeest, waarbij jullie van harte welkom zijn. Zoals altijd belooft het weer een zeer geslaagd feest te worden met muziek van de band „Galveston“ en een disco. Het feest start om 21.30 uur en het adres: Boschstraat 66. We rekenen op jullie komst!

Sport

De LUSS zoekt bestuursleden

Voor het volgend jaar zoekt de LUSS nieuwe bestuursleden, mensen die graag met sport willen bezig zijn, vooral op organisatorisch niveau.
Informatie bij Don Smeets, 1e secretaris LUSS, tel.: 434345, René Verster, hoofd L.V.&S., tel. 888434 of Gabriël Jansen, voorzitter LUSS, tel. 622380.

Interne vakature 090584
Aan de medische faculteit Rijksuniversiteit Limburg vinden n.a.v. het in de basisfilosofie geponeerde, begeleidde attitudeontwikkelingsbijeenkomsten plaats.
Aktieve 4e jaars attitude ontwikkelingsgroep zoekt:

**BEGELEIDSTER
V/M**

- Taak:
- actief begeleiden van de maandelijkse attitude bijeenkomsten ('s avonds).
 - actief participeren in de voorbereiding van deze bijeenkomsten in samenwerking met enkele groepsleden.
 - inzet bij intervisiebijeenkomsten voor attitudebegeleid(st)ers.
- Vereist:
- affiniteit met het onderwijssysteem
 - goede contactuele eigenschappen
 - goede luistervaardigheid
 - bereidheid tot het volgen van de interesses van de groepsleden
 - enthousiasme en creativiteit
 - inzicht in groepsdynamiek

De honorering geschiedt naar de door de Onderwijscommissie vastgestelde norm. Tijd (à 40 uur) op jaarbasis.
Nadere inlichtingen te verkrijgen bij: P. Giesen, tel.: 475592; Ch. Kirchoff, BMC, tel.: 888451/441; Drs. I. van Dalen, Skillslab., tel.: 293.

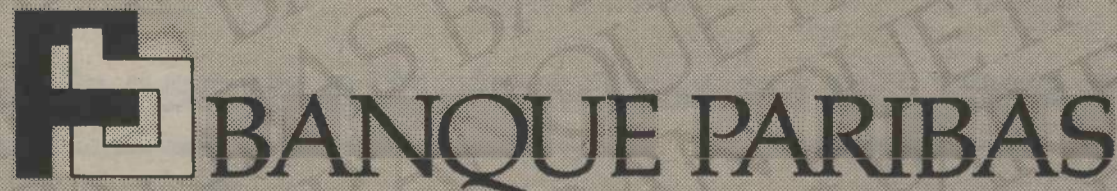
Sollicitaties binnen drie weken, onder vermelding van vakaturenummer, te richten aan: P. Giesen, Halvemaanstraat 12, 6217 ND Maastricht.

Een boek niet meer in voorraad komt helaas voor. Maar door het gebruik van een zeer modern bestelsysteem kunnen wij ieder Nederlandstalig boek binnen 2 werkdagen weer leveren. Dit geldt natuurlijk ook voor uw bestellingen.

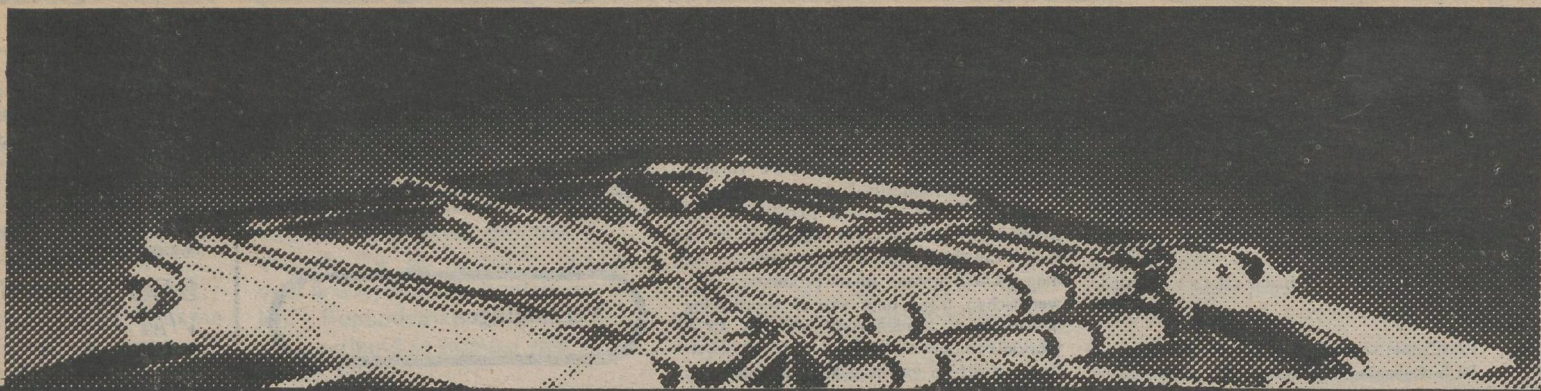

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-10825

DE LOKALE BANK
MET
MONDIAAL KARAKTER

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

Reisklaar. Ook uw buitenlands geld, reischeques en reisverzekering?

Met vakantie gaan geeft al drukte genoeg. Wacht daarom niet tot het laatste moment met het regelen van

de financiële reiszaken. Kom tijdig even langs. Dan maken wij de zaken snel voor u in orde.

- alle gangbare valuta
- reischeques: veilig "geld"
- reisverzekeringen
- snelle afhandeling

Doe meer met de spaarbank die meer doet

spaarbank limburg

Limburgs boekjuweel in Universiteitsbibliotheek

Van anatomie tot schuine preken

Door de aankoop van de Jezuïetencollecties van het Berchmanium uit Nijmegen en het Canisianum uit Maastricht, waaraan in een later stadium de Warmondcollectie toegevoegd werd, heeft de Rijksuniversiteit Limburg de historische fundamenten kunnen leggen voor een uitgebreid boekenbestand. Niet minder dan 250.000 boeken telt men in deze drie grote collecties, een voorziening die zowel van belang is voor de huidige en toekomstige studierichtingen als voor andere opleidingen in de regio. Het momenteel in deze collecties aanwezige materiaal vormt een degelijke aanzet tot een bibliotheek die een toekomstige (?) volwaardige universiteit van dienst kan zijn. De rechtshistoricus prof. Spruit, als adviseur aan de RL verbonden, noemde de in Maastricht aanwezige literatuur: „een ontzagwekkend, omvangrijk arsenaal aan bronnen en rechtsgeleerde literatuur uit vooral de zestiende en volgende eeuwen". De enorme Jezuïetencollecties zijn o.a. uniek omdat hierin een groot aantal boekwerken ondergebracht is, dat in de Zuidelijke Nederlanden gedrukt en uitgegeven werd en vanwege zijn katholieke karakter niet in de bibliotheken van de Noordelijke Nederlanden opgenomen was. De Jezuïeten verzamelden ook vijanden, dat wil zeggen publikaties van vijandelijke stromingen, kettels en andere katholiekvijandige bewegingen, werden in de archieven strikt bijgehouden. Helaas beschikt de universiteitsbibliotheek niet over incunabellen, dit zijn boeken uit de eerste jaren van de boekdrukkunst, deze wiegedrukken zijn door de kiene Jezuïeten niet afgestaan. Wel zijn er enkele postincunabellen aanwezig (1501-1540). De waarde van de afzonderlijke collecties is door de samenvoeging aanmerkelijk verhoogd. De Warmondcollectie kwam vorig jaar naar Maastricht. De boeken waren tien jaar lang in dozen opgeslagen in de kelders van het voormalig kleinseminarie Hageveld in Heemstede, zodoende kon de collectie pas vorig jaar december getaxeerd en officieel aangekocht worden. Hierbij werd het prijsniveau van 1973 gehanteerd: 60.000 boeken voor ongeveer 650.000 gulden.

Voor de ordening en codering van dit enorm bestand zijn een aantal nieuwe bibliotheekmedewerkers aangetrokken. Sinds vorig jaar zijn zij bezig met de ontsluiting van de inhoud. Er is voor een periode van drie jaar geld gereserveerd voor deze werkzaamheden. In deze periode kunnen slecht 10.000 boeken aan bod komen, dat houdt in dat, mocht er na deze periode geen extra geld beschikbaar komen, men nooit optimaal kan profiteren van de aanwezige wetenschappelijke rijkdom aan historische boeken. De collecties waren

tot nu toe slechts toegankelijk via een nogal onbetrouwbare auteurs- en titelcatalogus op tienduizenden kaartjes. Nu wordt ook een systematische „ingang" (op onderwerp) op de literatuur gecreëerd. Bovendien worden alle titels gecatalogiseerd via een modern systeem waardoor alles via microfiches makkelijk te vinden is. Tevens is de Universiteitsbibliotheek aangesloten op het gecomputeriseerde PICA-systeem, een geautomatiseerde catalogus waar veel Nederlandse bibliotheken deel van uitmaken (binnenkort ook de Maastrichtse Stadsbibliotheek). In een oogwenk kan men overzien waar de gevraagde informatie zich bevindt. De Universiteitsbibliotheek staat niet alleen in dienst van de student en de wetenschappelijk medewerker, maar is ook bedoeld voor alle mensen in de regio. Om de bibliotheekdrempel te verlagen en het publiek kennis te laten nemen van een aantal mooie en interessante boekwerken, is er tot midden juni een tentoonstelling in de gangen van de benedenverdieping van de Universiteitsbibliotheek ingericht. Er worden zeer uiteenlopende exemplaren getoond. Een van de mooiste werken is het tweedelig boekwerk van Andreas Vesalius; „Opera Omnia Anatomica et Chirurgica", een leerboek op folioformaat in perkament gebonden. De in Brussel geboren Vesalius (Vesalius is de Latijnse benaming voor het Duitse plaatsje Wesel) was o.a. professor in Padua, Pisa, Bologna en Basel. Zijn medisch handwerk werd in 1725 door Boerhave en Albinus opnieuw uitgegeven. Tijdens de inquisitie werd hij verdacht van tovenarij en ter dood veroordeeld. Philips de Tweede verleende hem gratie en als boetedoening moest hij een reis naar Jerusalem ondernemen. Op de terugreis strandde zijn schip in de buurt van het Griekse eiland Zakynthos, waar hij in 1564 stierf. Zijn leerboek was voor die tijd zeer bijzonder, het kwam namelijk tot stand op basis van de door hemzelf verrichtte ontleidingen. De zeer gedetailleerde illustraties van J. Wandelaar in de latere uitgave laten haarfijn alle spieren en botten zien, terwijl de corpussen in bizarre poses hun plaats hebben gekregen in een landschapje, of een stadsgezichtje of op een sokkel geplaatst.

Ook bijzonder fraai is het in 1755 in vier delen uitgegeven boek: „Fables choisies mises en vers par J. de la Fontaine", 276 fabels met schitterende gravures. De bezoeker kan ook de geschriften van de middeleeuwse mysticus Johannes Ruusbroec bewonderen. De scabreuze preken van Broeder Cornelis zijn van een heel ander kaliber. Naar verluidt was de broeder een merkwaardige prediker die zijn preken kruide met schunnige opmerkingen (zo erg

dat de in de kerk aanwezige honden aansloegen) en dames pas kwijtschelding van zonden schonk nadat hij het blote dameslijf met een roede van rijshout bewerkte had.

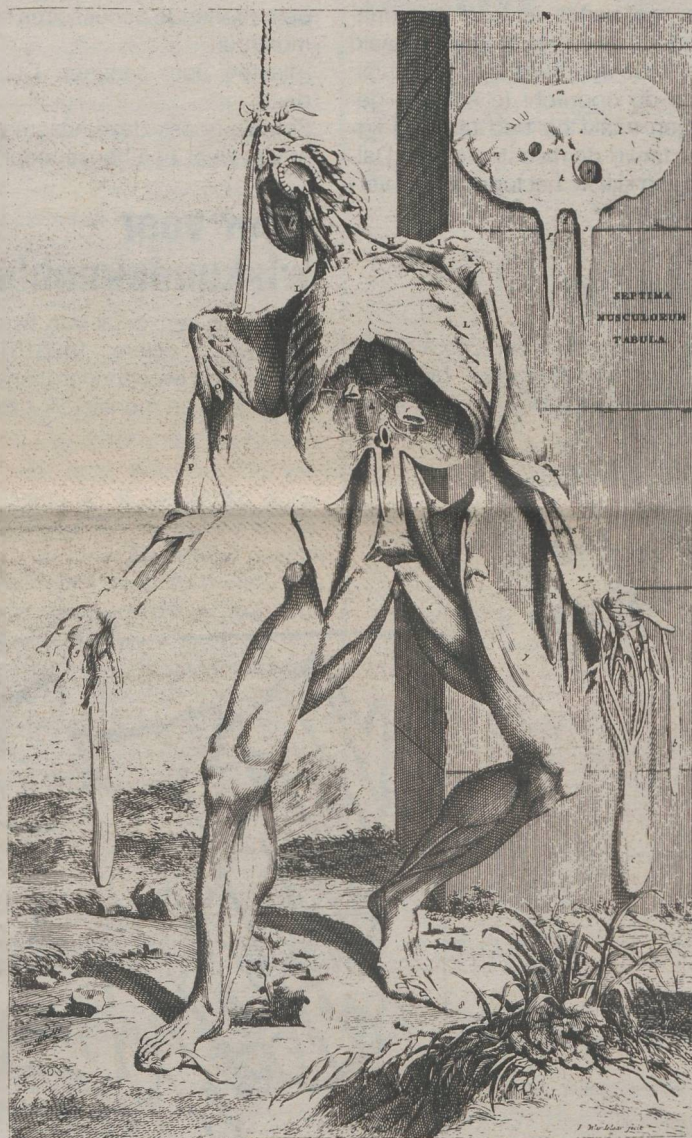
Als eerbetoon aan de beroemde Engelse natuuronderzoeker en grondlegger van de evolutietheorie Darwin, werd ter gelegenheid van zijn honderdste geboortedag door de Deutsche Verlagsanstalt in Stuttgart in 1909 de lijvige platenatlas „Vom Urtier zum Menschen. Ein Bilderatlas zur Abstammungs- und Entwicklungsgeschichte des Menschen" gepubliceerd.

In deze atlas neemt de ontwikkeling van atavismen, het verschijnen van voorouderlijke kenmerken, een belangrijke plaats in. Platen tonen mensen met kieuwopeningen, met duimen waaraan drie in plaats van twee kootjes zitten, mannen en vrouwen met meer dan twee borsten respectievelijk tepels, kin-

deren met staartjes of zwaar met haar begroeiende personen. Overigens zijn de werken van Darwin zelf in verschillende 19e eeuwse edities voorhanden. Ook de verhandeling van Flavius Jozephus „Antiquitatum Judaicarum" (Joodse Oudheden) maakt deel uit van de tentoonstelling. Dit boek van de geschiedschrijver, die van 37 tot 100 na Christus leefde, werd in 1636 door de Zwitserse uitgeverij Froben de wereld in gestuurd. Diezelfde uitgeverij was ook verantwoordelijk voor de uitgaven van boeken van de hand van humanisten, waaronder Erasmus. Hiervan zijn diverse exemplaren aanwezig.

De hierboven aangehaalde boeken zijn maar een kleine greep uit het geëxposeerde werk. U kunt terecht van 9.00 tot 17.00 uur op werkdagen in de Universiteitsbibliotheek die gesitueerd is op de hoek Ezelsmarkt en Bonnefantestraat in Maastricht. De tentoongestelde boeken gaan vergezeld van deskundig commentaar van Jos Stijfs, die onderdeel uitmaakten van de serie „Limburg Boekjuweel", een serie van het dagblad De Limburger.

Paul Pinxten

Kunst uit het Heuvelland in tropische verpakking

In de fabriekshallen van de voormalige Maastrichtse steenfabriek Belvédère wordt momenteel hard gewerkt door zestien Zuidlimburgse kunstenaars. Op de werkvloer, waar ooit stenen in hete ovens werden geschoven, ontstaat langzamerhand een serie kunstwerken. In de maanden juni en juli wordt de oude steenfabriek gebruikt als atelier, collectieve werkplaats en expositieruimte.

Bezoek van belangstellenden tijdens de werkzaamheden wordt zeer op prijs gesteld. De kunstenaars werken vanuit diverse disciplines met verschillende technieken, veelal met goedkoop materiaal dat in of in de buurt van het complex wordt aangetroffen. Afgelopen za-

terdag werd deze kunstmanifestatie officieel ingeluid met een feest, de „Pisang Present Party" genaamd. De gastgevers zijn de kunstenaars, die zich verenigd hebben in de gloednieuwe stichting Banana-Art. Banana-Art liet vorig jaar, toen nog een werkgroep, van zich spreken middels een gezamenlijk project in Atelier 21. Dit project was bedoeld als een kritische kanttekening bij de grootschalige kunsttentoonstelling Trajecta, die vorige zomer in de Eurohal plaatsvond. Dit initiatief sloeg zo aan, dat de plannen om een heuse stichting op te zetten in daden werd omgezet. Meerdere kunstenaars sloten zich aan en er werd een subsidie bij de gemeente aangevraagd. Men kreeg toestemming om gebruik te maken van de buiten bedrijf zijnde steenfabriek en een kleine subsidie (van iets meer dan 2000 gulden) in ruil voor de toezegging de

dynamische public relationspraktijken in toom te houden. Sympathisanten hadden namelijk maandenlang het logo (een geel banaantje) te pas en te onpas op allerlei gevels, bruggen en verkeersborden gespoten. „De banaan staat voor een phallussymbool, mooi van kleur, lekker van smaak, daarnaast is dit fruit niet alleen te eten maar ook te drinken", aldus verklaart initiatiefnemer Bert Lemmens het gekozen symbool. „Banana-Art moet een stimulans betekenen voor Maastrichtse kunstenaars om, als de mogelijkheid het toelaat, in nauwe samenwerking kunst te produceren, hedendaagse onderwerpen die soms een maatschappijkritische strekking hebben. Met Banana-Art willen wij de weg openen naar officiële instanties, kunstenaars wegwijs maken in de moeilijke regelingen omtrent subsidies, verzekeringen, het publiciteitsspel leren

spelen, wanneer ze terecht kunnen bij de Culturele Raad Limburg, wanneer en op welke manier zij in aanmerking kunnen komen voor de BKR. Wij hebben ook een duidelijke educatieve en maatschappelijke begeleiding op het oog. Banana-Art gaat projectmatig werken, projecten die twee of meer maanden duren. Nu beschikken wij tijdelijk over Belvédère maar wij zijn eigenlijk op zoek naar een permanente ruimte", laat Lemmens weten. Een aantal in de steenfabriek gerealiseerde werken zal in de komende weken in de Maastrichtse binnenstad te zien zijn op pleinen, straten en parken. De kunstwerken krijgen geen permanente plek, maar zullen rouleren. Wil dat zeggen dat de zomermaanden in Maastricht opgeleurd worden met biologisch dynamische kunst?

Paul Pinxten

Agenda

Filmhuis Maastricht

Donderdag 7 tot en met zondag 10 juni om 21.00 uur: „La belle cartive" van Alain Robbe-Grillet.

Maandag 11 tot en met woensdag 20 juni om 21.00 uur: „Witte waan" van Adriaan Ditvoorst.

Donderdag 21 tot en met woensdag 24 juni om 21.00 uur: „Rear Window" van Alfred Hitchcock.

Podium Posjet

Woensdag 6, donderdag 7 en vrijdag 8 juni om 20.00 uur: „De nacht van morgen", toneelstuk van Paul van Vilsteren, regie: Jan Vossen.

Dinsdag 12, donderdag 14 en vrijdag 15 juni: „De Fysici", toneelstuk van Dürrenmatt, regie: Maurice de Bruyn.

Dinsdag 19, woensdag 20 en donderdag 21 juni om 20.00 uur: „Mephisto", toneelstuk van Klaus Mann, regie: Jacqueline ten Cate.

De bovenstaande werken worden uitgevoerd door Koko's toneelvereniging „Alles is Drama".

Kunstcentrum, Bassin 21

Objecten van textiel, schilderijen, beelden en mobiles.

Bonnefantenumuseum

„Het museum van de suppoost", voornamelijk schilderijen oude kunst.

„Fressen zum denken", expositie van Robin Winters.

„Mister Flokati", expositie van Hans-Peter Adamski.

Galerie Wanda Reiff, Aalbeek/Nuth

Beelden en sculpturen van Juul Sadé, Roel Teeuwen, Henk Hulstein, Thijs van Kimmenade.

Pinkpop 1984, Burgermeester Damen Sportpark, Geleen

11 juni: Wang Chung (11.00-11.45 uur); Marillon (12.00-13.00 uur); John Hiatt and Band (13.15-14.15 uur); The Pretenders (14.45-15.45); Dio (16.15-17.15); Big Country (17.45-18.45); Jimmy Cliff (19.15-20.15) + Billy Bragg (Special Guest, waarschijnlijk rond 10.30 uur).

Diversen

Festival van Vlaanderen: Basilica Concerten in Tongeren, Sint-Truiden en Hasselt. Voor reserveringen en nadere informatie: 09-3212235719.

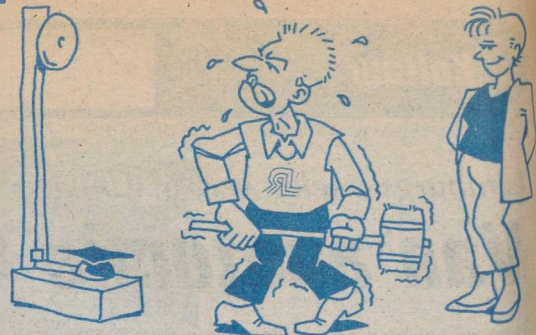
Galerie „t Sauverke", Ulestraten: plasters, keramiek, gouaches en aquarellen van Lies Lobatto, Juliette Kessener, Marion Gijzen, Heide van Veen, Kiehne en Frans Hollman.

Hof van Oensel, Oensel-Schimmert: kleuretsen van Sam Parabirsingh. Stadsschouwburg Heerlen, vrijdag 15 juni: afstudeerproject van de eindexamens Toneelacademie Maastricht. Belvédère, Maastricht: open atelier-expositie van Berenhuyzen, Khoe Lie, van den Berg, Venhuis, van den Brand, Daemen, Severens, Cox, Geraets, Timmermans, Vanschoelant, Lemmens, Peters, Timmermans en Vonk. Museum Van Bommel-Van Dam, Venlo: tekeningen uit eigen collectie, glaskunst van Copier, Heessen en Meydam. (tot en met 11 juni).

De Kapel, Kombi, Maastricht, woensdag 6 juni: Sisters of Mercy (Engelse New-wave muziek).

Bob Dylan & Carlos Santana: 4 en 6 juni Ahoy, Rotterdam, 7 juni Stadion, Schaarbeek (B.).

ACHTEROM BIJTKERMS

Het toppunt van vernedering?

„Buitenstaanders hebben vaak een vreemd beeld van SM (Sado-Masochisme): bijvoorbeeld dat sado-masochisten mensen zijn die elkaar tot moes slaan en dat nog leuk vinden ook. Nou, als een masochist op straat een klap krijgt, wordt hij/zij even kwaad als een ander”. Dit zegt drs. D. Visser van het Utrechtse Instituut voor Klinische Psychologie, die er in is geslaagd 400 mannen en 52 vrouwen te ondervragen over hun SM-ervaringen. Zijn onderzoek, gesubsidieerd door het Nationaal Fonds voor de Geestelijke Volksgezondheid, is het **meest omvangrijke** over SM dat ooit in Nederland is verricht. Bovendien het eerste waarin, ook internationaal gezien, vrouwen (een minderheid in de SM-subcultuur) aan bod komen. Visser heeft gemakkelijk toegang tot de SM-wereld omdat hij er zelf deel van uitmaakt. Hij bereikte de 452 personen onder andere via de Vereniging Studiegroep Sado-Masochisme (VSSM), het pornoblad SADO en kontaktadvertenties in

Vrij Nederland. Het onderzoek wijst uit dat relationele en seksuele oriëntatie **niet** bepalend zijn voor een onderdanige (**masochistische**) of dominante (**sadistische**) voorkeur. **Evenmin** blijkt de rolvoordeur te worden bepaald door de positie in de maatschappij. „Liefhebbers van SM ondervinden doorgaans weinig begrip voor hun verlangens. Uit angst voor vijandige reacties verzwijgen mensen hun SM-voorkeur vaak voor de omgeving. Vandaar dan ook het risico dat je bent aangewezen op prostitueés, zoals door het gebrek aan meesteressen vooral bij mannelijke, heterosexuele onderdanigen vaak het geval is”, aldus Visser. Tijdens een informatieavond vertelt iemand ooit driehonderd gulden te hebben betaald voor twee uur „slaaf-zijn” en vervolgens de opdracht te hebben gekregen naakt op bed te gaan liggen, terwijl de meesteres naar Dallas ging kijken: het toppunt van vernedering???

Nepstep

Nóg een sportbericht. Een afgelasting: de stépklassieker die onze Maastrichtse topsteppers in het

Pinksterweekend door de heuvelachtige omgeving georganiseerd hadden kan niet doorgaan. De rijkspolitie heeft ingegrepen. Men heeft daar namelijk besloten dat een autopod een vervoermiddel is, en dus voorzien moet zijn van bel, voor- en achterlicht, reflector en deugdelijke rem.

Buiten het feit dat deze voorzieningen natuurlijk de stroomlijn van het voertuig aantasten (pedalofielen – wielrenliefhebbers – zouden zich trouwens doodlachen als ze De Kneet op een renfiets met dergelijke voorzieningen de Tour zagen rijden!), is het natuurlijk ondoenlijk om nog even snel door het ganse land de Nederlandse topsteppers de betreffende accessoires te laten monteren.

Aflasten dus. Jammer. Doodzonde.

Schrale troost: deze nazomer komt er wel weer een heuse steptour.

Voer voor wiskundeknobbels

Je neemt een getal van tweehonderdttwintig cijfers, 1920151820... en dan nog tweehonderdtien cijfers erachter, een monsterlijk getal dat

bovendien niet zomaar een getal blijkt te zijn, maar een priemgetal: alleen deelbaar door één en door zichzelf. De bewering dat dit enorm grote getal priem is, is afkomstig van dr. Arjen Lenstra (28), die op woensdag 19 mei jl. aan de Universiteit van Amsterdam promoveerde tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen op het proefschrift „Polynomial-time algorithms for the factorization of polynomials”. Zeg maar ontbinden van polynomen in factoren: duidelijke koek dus! Lenstra's bijproduct is echter niet het grootste bekende priemgetal ter wereld, maar wel het grootste bekende priemgetal van willekeurige vorm. Tot voor kort was het met behulp van een forse computer mogelijk om van een getal van zeventig cijfers na te gaan of het een priemgetal is. Lenstra ontwikkelde echter een nieuwe rekenmethode, die stukken sneller en doelmatiger bleek, zodat het getal waarvan Lenstra de primaliteit heeft vastgesteld al na tien minuten uit de computer kwam rollen. „De methode zou gemakkelijk kunnen worden uitgebreid zodat je nog veel grotere getallen aankan, van duizend cijfers of zo”, aldus Lenstra.

MA LAISE

Vakantie (1)

„Met het huis van de familie Laise hier spreekt Bertram.”

„O, hallo. Leuk dat je 's belt. Wat is er?”

„Met je op vakantie!!!!??? Hoe kom je op die gedachte! Hahahaha! En waar zouden we dan naar toe moeten?”

„Naar Valkenburg NATUURLIJK! Dat is helemaal niet zo natuurlijk. Eigenlijk is dat gewoon belachelijk. Valkenburg is hier naast de deur. Dat is toch zeker idioot? En dan zeker hier op mijn kamer slapen om de kosten te drukken? Haha, je bent geschift!”

„LEUK? Valkenburg Is Niet Leuk NIET, dus. Ja, in de winter, dan is het er nog wel lollig, dan kan je ook in alle rust je naam in de mergel van het station kerven. Maar in de zomer? Op vakantie in Valkenburg? Mens, dan stikt het er van de discoënde, walkmannende, friet-en-frikandellen-vretende, fitnessende en body-buildingende, ruziezoekende, vandalistische Amsterdammers die geen plaatsje meer op het strand in Zandvoort konden veroveren. Nee, drierwief, nee, ik ga NIET met je naar Valkenburg.”

„Ibiza!? Daar noem je me nogal een alternatief!”

„Nee, óók niet leuk, nee. Ibiza is het Spaanse Valkenburg, waar ze toevallig een strand hebben aangelegd. En heb je niet gelezen dat alle vissen in de Middellanse Zee kanter hebben? Dat komt van het in zee geworpen afval; lege batterijtjes van miljoenen walkmannen, onsmakelijke friet-en-frikadel-resten, kinderkoets, afgespoelde zonne-olie, gezonken waterfietsen en leeggelopen Duitsers, ga zo maar door. Blèèèh!”

„Wat dan? Hoezo wat dan? Ik vraag toch niet om met je op vakantie te gaan? Dat is jouw gestoorde idee!”

„Nee tante Bep, eigenlijk wil ik niet met je mee. Nee!”

„Oók niet als we naar het Hilton in Nairobi gaan, nee.”

„Werkelijk, ik ben niet te vermurwen. Een appartement op de Seychellen met een eigen zwembad doet me in jouw geval niets.”

„NEE! De Sovjetunie cross-country Leningrad-Wladiwostok met een Landrover hoef je me óók niet te bieden. Ik wil gewoon niet met een ouwe taart van 82 op vakantie, tante Bep! Dag hoor!”

Sluiers

*Er gaat een gerucht in Acapulco:
Gitana kan niet zien.
Niemand zag haar ogen
kijken, blikken, tranen?*

*Ik heb gehoord in Acapulco:
Gitana heeft geen oren.
Niemand kan haar horen,
zien en zwijgen?*

*Men fluistert ook in Acapulco:
Gitana kan niet praten.
Niemand sprak haar mond voorbij,
of tussen neus en lippen?*

*Ze vermoeden in Acapulco:
Gitana heeft geen neus.
Niemand zag haar vleugels
trillen, treuren, beven?*

*Geen hand in Acapulco
streelde ooit haar haar.
Zou het lang zijn, blond of zacht,
of met een bloem en zwart?*

*Ik heb haar gezien in Acapulco.
Gitana heb ik toen beloofd
nooit iets te vertellen over
het ontbreken van haar hoofd.*

Ralph & Gitano

